

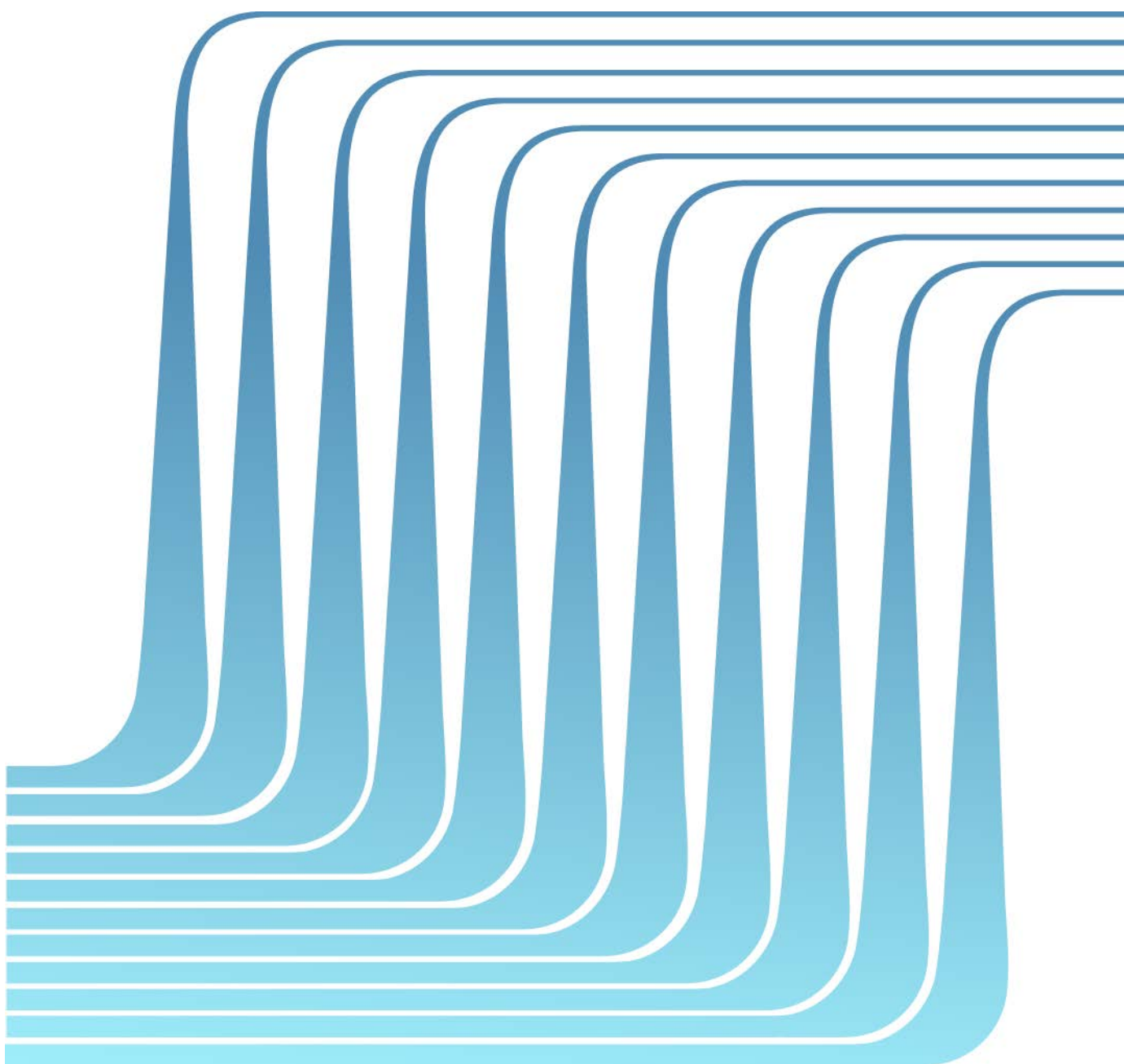
Anàlisi longitudinal de la inserció laboral de la formació professional inicial: 5 anys de seguiment

Cursos acadèmics 2004-05/2013-14

Observatori del Treball i Model Productiu

observatoritreball.gencat.cat

Data d'actualització: 08/05/2017



© Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Barcelona, maig de 2017

ISSN: 2462-6252



Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 de Creative commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a:
creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca

Índex

- 1 Presentació
- 2 Trets més destacats
- 3 Perfil de les persones titulades en formació professional inicial
- 4 Inserció laboral dels ensenyaments de formació professional inicial
 - 4.1 Perfil temporal de la inserció laboral
 - 4.2 Situació laboral de les persones titulades en formació professional inicial
- 5 Característiques de la primera relació laboral
- 6 Inserció laboral per cicle formatiu
- 7 Inserció laboral per sexe
- 8 Inserció laboral per edat
- 9 Inserció laboral per família professional
- 10 Inserció laboral per territori al que pertany el centre d'estudis
- 11 Indicadors d'inserció laboral del temps en l'ocupació
- 12 Temps estimat d'inserció
- 13 Metodologia

1. Presentació

La col·laboració establerta entre el Departament d'Ensenyament i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies amb l'objectiu de conèixer la inserció laboral dels titulats de formació professional inicial (FPI), i així poder estimar millor les necessitats del mercat laboral i adequar els programes de formació professional a aquestes necessitats, ha donat com a fruit la segona edició de l'informe que aquí us presentem: Anàlisi longitudinal de la inserció laboral de la formació professional inicial: 5 anys de seguiment, relatiu als cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14.

Aquest informe és complementari del que publica anualment el Departament d'Ensenyament, elaborat juntament amb el Consell General de Cambres de Catalunya, a través d'una enquesta, feta entre els sis i nou mesos després de la finalització dels estudis, a les persones graduades en un curs determinat, sobre la seva situació laboral en el moment en què es realitza l'enquesta.

L'informe que es presenta, i en definitiva la metodologia desenvolupada, té les característiques següents:

- És una anàlisi longitudinal de la inserció laboral de la formació professional inicial abastant, per a cadascuna de les promocions, un seguiment màxim de 5 anys des de la finalització dels estudis.
- El seguiment de la inserció es fa a partir de la informació continguda als registres administratius d'afiliació a la Seguretat Social i de contractació laboral.
- L'anàlisi de la inserció s'ha fet per a deu promocions de titulats (des del curs acadèmic 2004-2005 fins al curs 2013-2014). El nombre d'anys de seguiment s'ha completat per a les sis primeres (des del curs 2004-2005 fins al 2009-2010) mentre que per a la darrera promoció disponible, la del curs 2013-2014, només s'ha pogut seguir un any.

Per tal de facilitar la comprensió de l'anàlisi realitzada, és clau definir dos conceptes principals: inserció laboral i període observable.

Inserció laboral: es considera que hi ha inserció laboral en el període analitzat quan s'observa l'existència d'ocupació en algun moment d'aquest període. El primer contacte detectat determina el moment al qual s'imputa la inserció.

Període observable: és el període de temps en què se segueix cada titulat després de la finalització dels estudis. Es fa el seguiment a la finalització dels estudis i en el període quinquennal observable, comptat a partir de la data de finalització dels estudis. El seguiment en aquest període quinquennal es fa al cap d'1, 2, 3, 4 i 5 anys de l'acabament dels estudis. Per a les promocions més recents el temps transcorregut condiciona el nombre d'anys observables.

A l'apartat 13 d'aquest informe es poden consultar les definicions de la resta d'indicadors i variables així com la metodologia emprada en els càlculs de la inserció laboral.

Habitualment, les anàlisis d'inserció laboral d'un programa formatiu persegueixen dos objectius fonamentals:

- 1) Determinar el temps transcorregut entre la finalització del programa formatiu i l'entrada en el mercat de treball, tant amb caràcter general com en funció de determinades característiques dels titulats (sexe, edat, tipologia dels estudis

cursats, etc.). També es procedeix a fer comparacions amb altres titulacions i col·lectius.

- 2) Determinar la qualitat de la inserció, aproximada mitjançant el tipus de contracte, el temps de permanència en el mercat laboral, els sous i salaris percebuts, l'adequació de la feina amb els estudis realitzats, etc.

En aquesta segona edició, a banda d'analitzar si s'ha produït contacte amb el mercat de treball en el període observable; en quin moment s'ha produït aquest contacte, i quina és la situació laboral de la persona titulada al cap d'1, 2, 3, 4 i 5 anys després de la finalització dels estudis, s'ha ampliat l'anàlisi a indicadors de la qualitat de la inserció, a través de l'estudi de les característiques de les primeres relacions laborals i del temps d'ocupació, com a indicador d'estabilitat de les relacions laborals.

2. Trets més destacats

- L'anàlisi d'inserció laboral presenta dades sobre la incorporació al món laboral i l'ocupació dels graduats en estudis de formació professional inicial. L'objecte d'anàlisi han estat un total de 242.227 persones titulades, que representen el 86% de les 280.505 que es van graduar entre els cursos 2004-05 i 2013-14.
- El nombre d'alumnes que s'han graduat i han sol·licitat el títol en estudis de formació professional ha anat en augment durant els deu anys d'observació, arribant als 28.388 titulats en el curs 2013-14 (el 84% del total de graduats).
- La crisi econòmica ha afectat l'evolució de la inserció al món laboral de les diferents promocions estudiades. No obstant això, la taxa d'inserció laboral en el primer any des de la finalització dels estudis creix en el darrer curs acadèmic analitzat (2013-14), fins el 68,6%, trencant amb la tendència al descens iniciada amb la crisi.
- Quan es completen els 5 anys de seguiment, les taxes d'inserció superen el 90% en totes les promocions, sent el valor màxim el de la promoció 2004-05 (el 96,7%) i el mínim el de la 2008-09 (el 92%).
- La proporció d'alumnes ocupats oscil·la entre el 65% i el 74% a la finalització del 5è any de seguiment. Per als titulats de la promoció 2013-14, l'ocupació és del 50,7% un any després de la finalització dels estudis. Aquesta taxa creix per segon any consecutiu des de l'inici de la crisi econòmica.
- La primera relació laboral, en el 97% dels casos, és per compte aliè; habitualment de caràcter temporal (sobretot, en el cas de noves relacions laborals després d'acabar els estudis) i en la meitat de les ocasions, a temps complet.
- Les ocupacions més habituals en les primeres relacions laborals, a l'acabament els estudis són, les de treballadors que tenen cura de persones, serveis de salut; dependents de botigues i magatzems; treballadors assalariats de serveis de restauració; professionals de suport a serveis jurídics, socials i similars i, en cinquena posició, peons d'indústries manufactureres.
- La branca d'activitat on es localitza una proporció més elevada de primeres relacions laborals és el comerç al detall exclòs vehicles de motor, seguida de serveis de menjar i begudes i activitats sanitàries que conjuntament apleguen un 30% dels titulats que estan inserits en el primer any de finalització dels estudis.
- La inserció laboral en el primer any de finalització dels estudis és més elevada entre els que han estudiat un cicle formatiu de grau superior; entre les dones, i entre els que tenen 25 i més anys en finalitzar els estudis. Aquesta perfil es manté a la finalització del 5è any de seguiment tot i que les diferències entre col·lectius s'escurcen.
- Les famílies professionals amb major taxa d'inserció, superant el 75%, a l'any de finalitzar els estudis per la promoció 2013-14 són: hoteleria i turisme, fabricació mecànica i instal·lació i manteniment.
- En relació amb els titulats ocupats un any després d'haver finalitzat els estudis, se segueix el patró descrit en el cas dels resultats d'inserció laboral, amb la diferència que les famílies professionals amb més proporció d'ocupats són fabricació mecànica, instal·lació i manteniment i energia i aigua.

- El temps mitjà anual, en dies, que han estat ocupats els titulats inserits (TOI) augmenta a mesura que s'incrementen els anys de seguiment, de manera que en el 5è any s'assoleixen els valors més elevats que oscil·len entre els 280 i els 300 dies. Els titulats inserits de la promoció 2013-14 van estar ocupats una mitjana de 220 dies durant el primer any després de la finalització dels estudis. Aquest temps mitjà d'estada en l'ocupació és força inferior al de les promocions més antigues, destacant els 261 dies de la promoció 2006-07.
- La taxa d'estada en l'ocupació dels alumnes en un any (TEOI), se situa per sobre del 60% en el primer any de seguiment de finalització dels estudis, assolint xifres superiors al 76% en el 5è any de seguiment.

3. Perfil de les persones titulades en formació professional inicial

Les persones que s'han titulat en estudis de formació professional inicial (FPI) realitzats en centres educatius de Catalunya conformen el col·lectiu per al qual s'ha analitzat el nivell d'inserció laboral. El curs acadèmic 2013-14, els titulats en FPI s'eleva a 28.388; el 84% dels alumnes que van acabar els estudis (el 16% restant no va sol·licitar el títol i, en conseqüència, no és objecte d'anàlisi). Aquesta xifra de titulats supera amb escreix les dels cursos anteriors a l'esclat de la crisi econòmica en 2008, que se situaven entorn els 20.000 titulats per curs. Aquestes dades posen de manifest que moltes persones van apostar per formar-se i millorar la seva ocupabilitat en un període d'especials dificultats en el mercat de treball català a través de la FPI.

Del total de titulats del curs 2013-14, una mica més de la meitat són dones (14.580; el 51%). Durant els deu cursos acadèmics analitzats, la proporció de dones titulades enfront dels homes ha estat superior, sent el curs 2008-09, on es va arribar al diferencial per sexes més elevat; gairebé el 54% de les persones titulades eren dones.

En relació amb l'edat, quatre de cada deu titulats el curs 2013-14 tenen entre 20 i 24 anys (12.282) a la data de finalització dels estudis, el 31% té menys de 20 anys (8.649) i el 26%, 25 o més anys (7.457), conseqüentment tres quartes parts dels titulats en estudis de FPI del curs 2013-14 té menys de 25 anys. Analitzant les edats dels titulats dels darrers deu cursos acadèmics, s'observa un increment de la proporció de titulats que tenen 25 i més anys, arribant gairebé a doblar-se respecte del curs 2004-05. Per contra, el tram d'edat dels menors de 20 anys ha anat disminuint lleugerament, passant del 37% el curs 2004-05 al 31% el curs 2013-14. Així doncs, s'ha incrementat l'edat mitjana dels titulats de 21,4 anys del curs 2004-05 a 23,8 anys el curs 2013-14.

En funció del grau d'estudis, el 53% s'ha titulat en un cicle formatiu de grau superior (15.031) i el 47% en estudis de cicle formatiu de grau mitjà (13.357). Aquesta major proporció d'alumnes titulats en cicles formatius de grau superior s'ha donat tradicionalment des del primer curs analitzat (2004-05). En comparació amb la promoció 2004-05, els cicles de grau mitjà han guanyat pes (han passat del 43,8% al 47,1% dels titulats).

Taula 1

Catalunya – Alumnes titulats en FPI per sexe, edat i grau d'estudis

Cursos acadèmics 2004-05 i 2013-14

	Curs 2004-05		Curs 2013-14	
	Titulats	% distrib.	Titulats	% distrib.
Sexe				
Homes	9.181	47,4%	13.808	48,6%
Dones	10.204	52,6%	14.580	51,4%
Edat				
Menors de 20 anys	7.070	36,5%	8.649	30,5%
De 20 a 24 anys	9.587	49,5%	12.282	43,3%
De 25 i més anys	2.728	14,1%	7.457	26,3%
Grau d'estudis				
Cicle formatiu de grau mig	8.494	43,8%	13.357	47,1%
Cicle formatiu de grau superior	10.891	56,2%	15.031	52,9%
Total	19.385	100%	28.388	100,0%

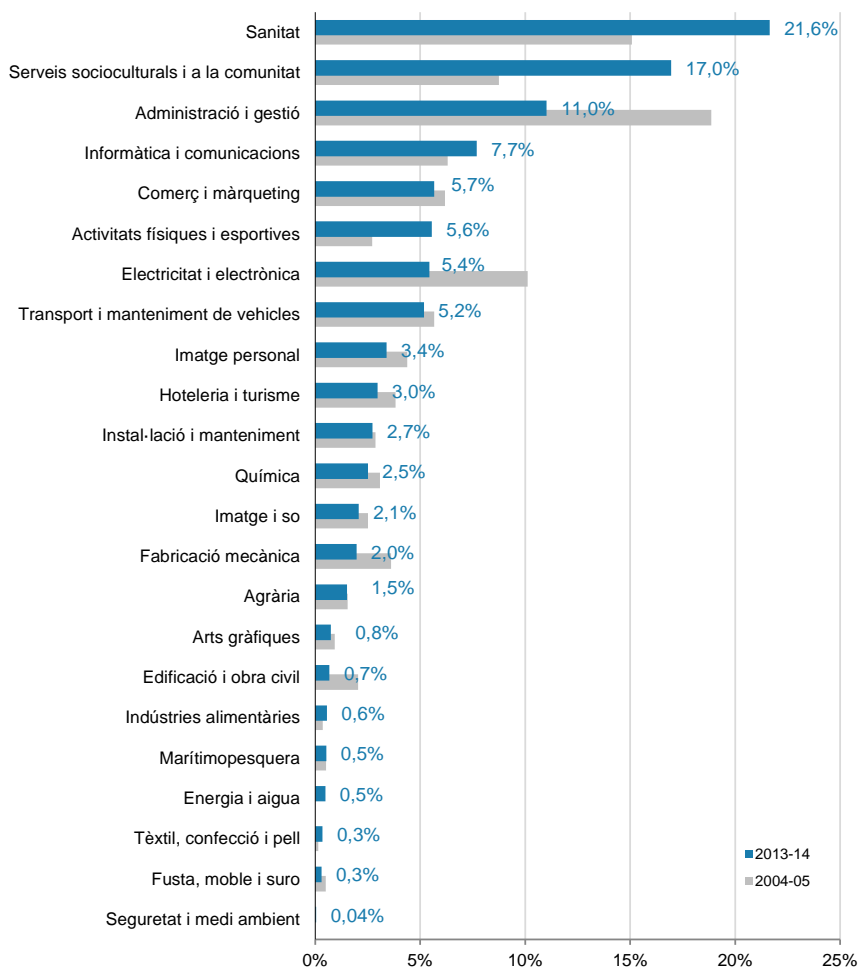
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir del registre de títols RTA del Departament d'Ensenyament

En el curs 2013-14 hi ha tres famílies professionals d'estudis que concentren la meitat dels alumnes titulats. Aquestes famílies són, per ordre: sanitat (el 21,6% dels titulats), serveis socioculturals i a la comunitat (el 17%) i administració i gestió (l'11%). En comparació amb la distribució dels titulats per famílies professionals del curs 2004-05, ressalta l'augment dels titulats en sanitat i en serveis socioculturals i a la comunitat i el descens de l'administració i gestió, que ha passat de ser la primera família en nombre de titulats a ser la tercera. Per últim, electricitat i electrònica també s'ha reduït amb intensitat, representant aquest darrer curs la meitat del pes que tenia el curs 2004-05.

Gràfic 1

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats en FPI per família professional dels estudis finalitzats (%)

Cursos acadèmics 2004-05 i 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir del registre de títols RTA del Departament d'Ensenyament

Atenent a la ubicació del centre d'estudis, el 40,4% dels titulats en FPI del curs acadèmic 2013-14 ha estudiat en centres situats a la comarca del Barcelonès. A continuació, les comarques amb més titulats són el Vallès Occidental (9,2%) i el Baix Llobregat (7,9%), seguides del Tarragonès, el Segrià, el Maresme i el Gironès amb pesos que fluctuen entre el 3 i el 4%.

Taula 2

Catalunya – Alumnes titulats en FPI per comarca a la que pertany el centre d'estudis

Cursos acadèmics 2004-05 i 2013-14

Comarca del centre d'estudis	Curs 2004-05		Curs 2013-14	
	Titulats	% distrib.	Titulats	% distrib.
Barcelonès	8.295	42,79%	11.476	40,43%
Vallès Occidental	1.509	7,78%	2.607	9,18%
Baix Llobregat	1.582	8,16%	2.254	7,94%
Vallès Oriental	981	5,06%	1.312	4,62%
Tarragonès	1.086	5,60%	1.261	4,44%
Segrià	794	4,10%	1.134	3,99%
Maresme	846	4,36%	1.116	3,93%
Gironès	579	2,99%	968	3,41%
Resta de comarques	3.713	19,15%	6.260	22,05%
Total	19.385	100,00%	28.388	100,00%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir del registre de títols RTA del Departament d'Ensenyament

4. Inserció laboral dels ensenyaments de formació professional inicial

4.1 Perfil temporal de la inserció laboral

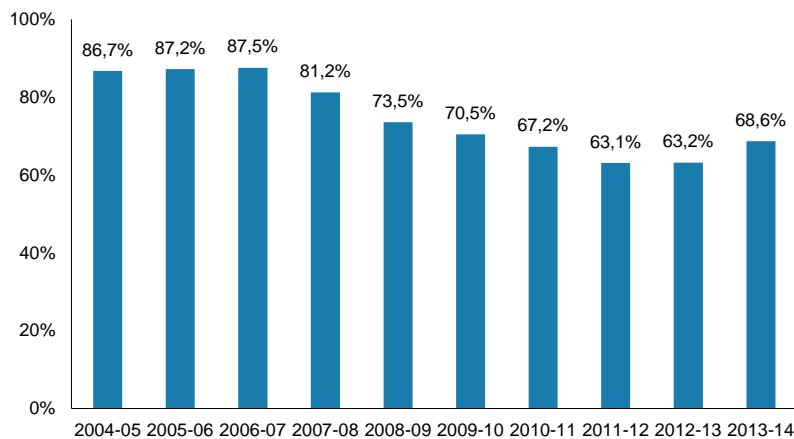
El curs acadèmic 2013-14, el 68,6% dels alumnes que han finalitzat els estudis de FPI i s'han titulat, s'han inserit laboralment atès que, com a mínim, han tingut un contacte amb el mercat de treball en el primer any des de la finalització dels estudis. Aquest contacte implica una entrada en el mercat laboral, independentment de la seva permanència o no en el temps, és a dir, no comporta necessàriament que la persona es mantingui ocupada al llarg de tot el període analitzat.

Com es pot observar en el gràfic següent, la inserció acumulada des de la finalització dels estudis dels alumnes titulats havia anat disminuint des del valor màxim assolit en el curs acadèmic 2006-07 (87,5%) fins al curs 2011-12 (63,1%). A partir del curs 2012-13 hi ha un canvi de tendència i la inserció augmenta; una dècima percentual el curs 2012-13 i 5,4pp el curs 2013-14, situant-se en el 68,6%.

Gràfic 2

Catalunya – Taxa d'inserció acumulada fins al 1r any des de la finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

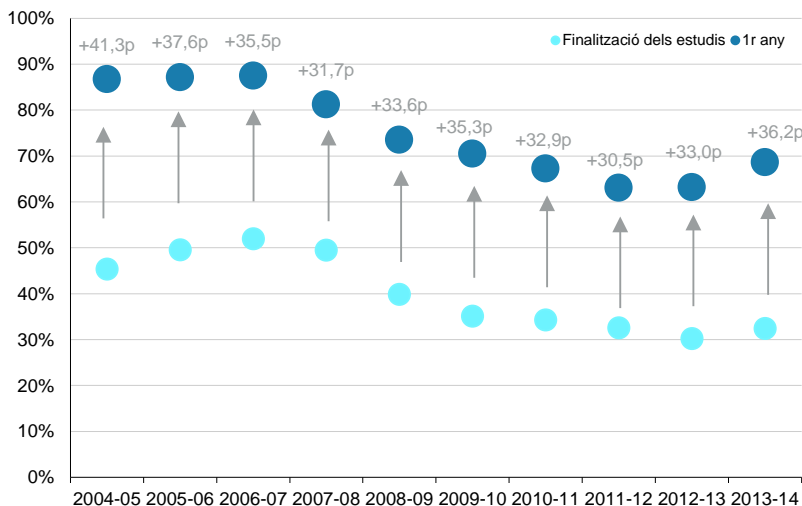
Si ens fixem en el percentatge de titulats que just en finalitzar els estudis estaven inserits en el mercat de treball detectarem que aquest valor també presenta una millora en el curs 2013-14 en comparació amb el curs anterior. Concretament, el 32,4% dels titulats de la última cohort estudiada estaven inserits en acabar els estudis, enfront el 30,2% del curs 2012-13. Tot i la millora, encara s'està lluny de les taxes d'inserció inicials de les cohorts de 2005-06 a 2007-08, que voltaven el 50%.

Així doncs, en el cas de la cohort 2013-14, a banda d'aquest 32,4% de titulats que ja estava inserit en acabar els estudis, entre la finalització dels estudis i el primer any un altre 36,2% dels titulats aconsegueix inserir-se. La suma d'ambdós valors és el que ens dona una taxa d'inserció acumulada en el primer any d'aquesta cohort del 68,6%. Aquesta velocitat o guany d'inserció en el primer any està al nivell dels valors que s'assolien en els cursos de mitjans dels anys 2000 i clarament per sobre de les velocitats d'inserció de les darreres cohorts.

Gràfic 3

Catalunya – Taxa d’inserció acumulada a la finalització dels estudis i al 1r any des de la finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Si es posa el focus, per a cada curs acadèmic, en els valors acumulats de la taxa d’inserció en funció del temps transcorregut, s’obté el perfil temporal d’inserció laboral¹. Això és el que es pot veure a la taula 3 i al gràfic 4.

Taula 3

Catalunya – Inserció acumulada dels alumnes titulats per anys observables posteriors a la finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Curs acadèmic	Inserció en el dia de la finalització dels estudis	Inserció acumulada 1r any	Inserció acumulada 2n any	Inserció acumulada 3r any	Inserció acumulada 4t any	Inserció acumulada 5è any
2004-05	45,40%	86,71%	92,63%	94,95%	96,16%	96,68%
2005-06	49,56%	87,16%	92,81%	94,56%	95,70%	96,46%
2006-07	52,00%	87,51%	91,30%	93,12%	94,69%	95,58%
2007-08	49,54%	81,19%	86,87%	90,19%	92,47%	93,79%
2008-09	39,91%	73,52%	82,48%	86,65%	89,42%	91,89%
2009-10	35,16%	70,46%	79,04%	83,78%	88,26%	92,09%
2010-11	34,29%	67,23%	75,71%	82,04%	87,80%	n.d.
2011-12	32,55%	63,07%	74,66%	83,53%	n.d.	n.d.
2012-13	30,22%	63,18%	76,48%	n.d.	n.d.	n.d.
2013-14	32,43%	68,64%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

n.d. dada no disponible, període no observable

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

¹ L’anàlisi temporal s’estendrà fins al 5è any després del moment de finalització dels estudis. Fins arribar a aquest 5è any, les dades d’inserció d’un curs acadèmic són provisionals en tant en quant tots aquells que demanin el seu títol de FPI entre la finalització dels estudis i el 5è any posterior s’imputen en el curs acadèmic en què van finalitzar els seus estudis i per tant s’han de recalculer els resultats d’aquell curs.

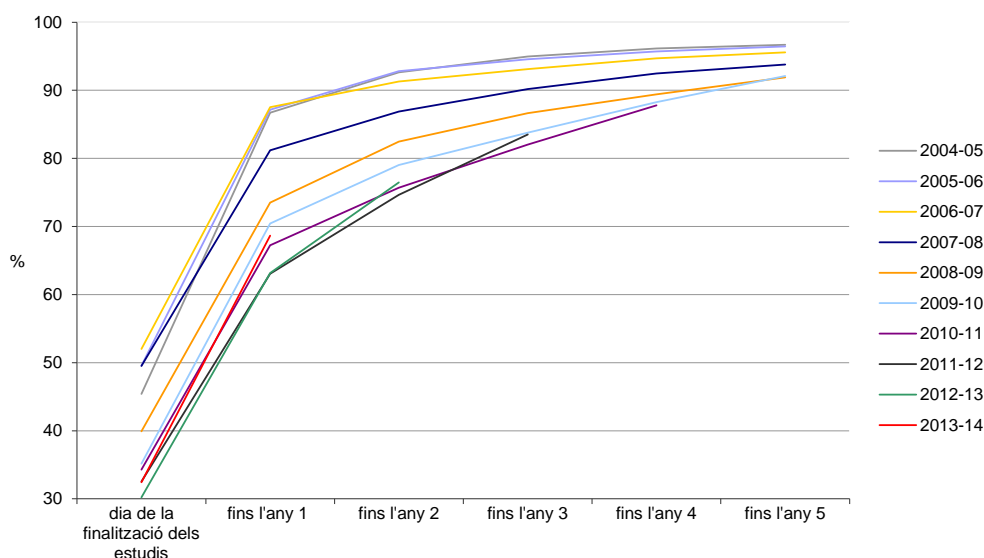
En referència als alumnes titulats dels cursos per als quals ja s'han completat els cinc anys d'anàlisi, els valors d'inserció en el cinquè any oscil·len entre el 91,9% i el 96,7%.

En el gràfic 4 es mostra l'evolució de la taxa d'inserció a mesura que passen els anys per cada curs analitzat. La trajectòria que està prenent la darrera promoció és més favorable que les dues anteriors (les taxes en el moment de finalització dels estudis i en el primer any observable, les disponibles fins ara, són superiors), fet que indica que el perfil temporal d'inserció s'està recuperant dels efectes de la crisi econòmica.

Gràfic 4

Catalunya – Inserció acumulada dels alumnes titulats per anys observables posteriors a la finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

4.2 Situació laboral de les persones titulades en formació professional inicial

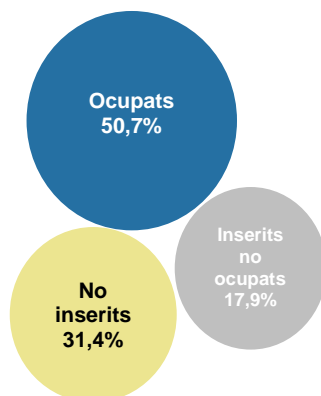
Una cosa és inserir-se en el mercat laboral en un *període* de temps determinat (tenir almenys un contacte amb el mercat laboral en aquest període) i una altra és trobar-se inserit en el *moment* del temps en què es fa l'observació.

Feta aquesta puntualització, del curs acadèmic 2013-14 un 50,7% dels alumnes titulats en ensenyaments d'FPI té una relació laboral dotze mesos després del moment de finalització dels estudis; un 17,9% ha tingut un contacte amb el mercat de treball al llarg d'aquest període però just al final del període no està ocupat, i 31,4% restant no ha tingut cap contacte laboral.

Gràfic 5

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats per situació laboral un any després de la finalització dels estudis (%)

Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

A la taula 4 i al gràfic que l'acompanya, s'aprecia que la proporció d'alumnes ocupats un any després de la finalització dels estudis es va reduir des del curs 2006-2007 fins al curs 2011-12. Ara bé, la tendència fa dos cursos acadèmics que ha canviat i evoluciona de manera favorable atès que en els cursos 2012-13 i el 2013-14 s'aprecia un augment dels ocupats (la proporció creix fins al 45,4% i 50,7%, respectivament).

Taula 4

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats per curs acadèmic i any observable (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Curs acadèmic	Ocupació en el dia de finalització dels estudis	Ocupació 1 any després	Ocupació 2 anys després	Ocupació 3 anys després	Ocupació 4 anys després	Ocupació 5 anys després
	de la finalització dels estudis					
2004-05	45,40%	67,69%	73,86%	74,66%	73,79%	74,10%
2005-06	49,56%	68,69%	71,79%	68,28%	70,15%	71,78%
2006-07	52,00%	66,93%	64,00%	64,40%	68,20%	69,20%
2007-08	49,54%	57,56%	59,02%	60,82%	63,64%	65,40%
2008-09	39,91%	52,93%	56,35%	57,34%	59,62%	65,43%
2009-10	35,16%	48,95%	50,92%	53,58%	59,61%	67,96%
2010-11	34,29%	46,60%	49,23%	55,46%	63,36%	n.d.
2011-12	32,55%	43,65%	51,07%	60,13%	n.d.	n.d.
2012-13	30,22%	45,38%	54,77%	n.d.	n.d.	n.d.
2013-14	32,43%	50,72%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

n.d. dada no disponible, període no observable

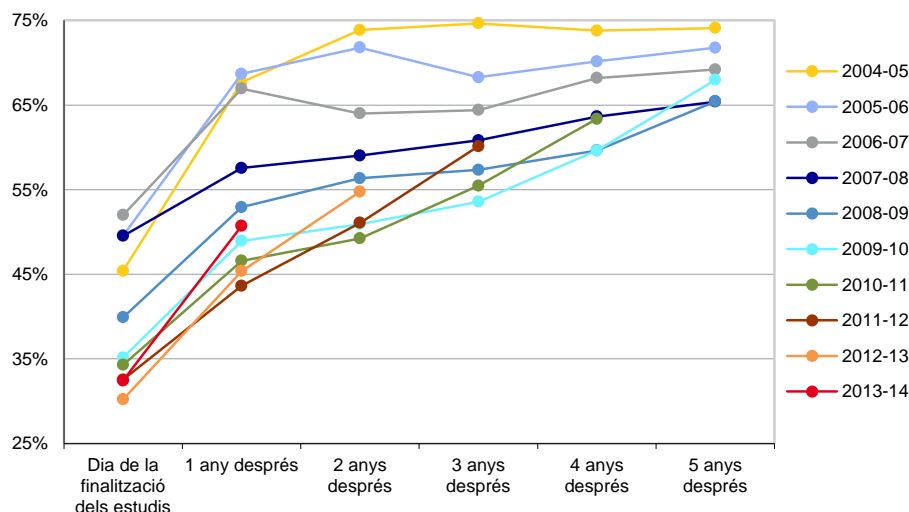
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En considerar tots els anys observables des de la finalització dels estudis, en termes generals la proporció d'ocupats any rere any presenta una trajectòria creixent. En les promocions més antigues, la proporció d'ocupats s'eleva amb més força el segon any observable, tot i que cal tenir present que l'inici de la crisi econòmica, que es correspon amb el curs 2007-08 va provocar el descens de la proporció d'ocupats en el quart, tercer i segon any observable per a les promocions del 2004-05, del 2005-06 i del 2006-07, respectivament. D'altra banda si es compara l'evolució en l'ocupació de les diferents promocions respecte al mateix any de seguiment, s'observa que durant el cicle recessiu cada promoció ha assolit taxes de participació laboral menors que la precedent.

Gràfic 6

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats per curs acadèmic i any observable (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

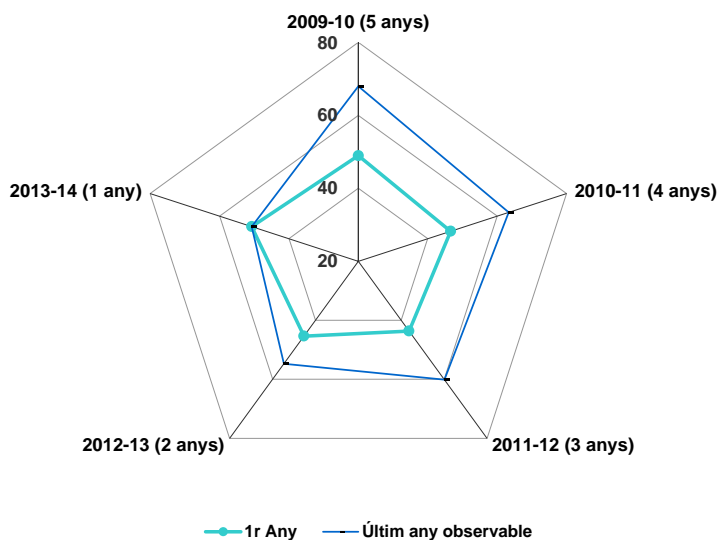
En analitzar la informació de les deu promocions disponibles, es pot comparar com ha evolucionat l'ocupació entre els titulats de les diferents promocions transcorregut un any des de la finalització dels estudis i en l'últim any observable. Per a les promocions més antigues es disposa de cinc observacions (5 anys), mentre que per a la més recent, només hi ha una observació, què és el primer any després de la finalització dels estudis.

En les primeres promocions analitzades, les prèvies a la crisi, les diferències de participació laboral entre el primer any i l'últim observable eren relativament baixes, principalment perquè la participació laboral ja era força alta en el primer any; per exemple, en el curs 2005-06, gairebé el 69% dels titulats estava ocupat al cap d'un any d'acabar els estudis i pujava a quasi el 72% en el cinquè any. A partir de la promoció 2007-08, però, s'observa que les proporcions d'ocupats en el primer any des de la finalització dels estudis comencen a caure amb certa intensitat i no és fins al cap de tres anys d'acabar els estudis que les taxes de participació laboral se situen per sobre del 60%. D'altra banda, cal destacar que des del curs 2011-12, què presenta la participació laboral en el primer any més baixa de les deu cohorts, aquesta taxa està creixent i a la darrera cohort, 2013-14, supera el 50%.

Gràfic 7

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats un any després de la finalització dels estudis i en l'últim any observable (%)

Cursos acadèmics 2009-10 a 2013-14 (entre parèntesi anys transcorreguts des de la finalització dels estudis)



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En aquest punt cal matisar que un dels efectes derivats de la crisi econòmica ha estat l'increment d'alumnes en formació professional inicial, com a resposta a una necessitat d'aconseguir una millor ocupabilitat i tenir així més probabilitats de trobar una feina, el que explica, en part, el descens des del curs 2007-08 al curs 2012-13, tant de la taxa de participació laboral com de la inserció just en finalitzar els estudis atès que va baixar notablement la proporció d'alumnes que compaginaven estudis i treball o dit d'altra manera, va pujar el rati d'alumnes dedicats exclusivament als estudis de FPI.

El gràfic 8 mostra totes les taxes de participació laboral que s'han pogut calcular per a cadascuna de les promocions, representant-les de tal manera que es visualitzin en un mateix període temporal (entre l'1 de setembre d'un any i el 31 d'agost de l'any següent) les taxes de participació de diferents cursos acadèmics, que per a cadascun serà un número d'observació diferent. Per exemple, les TPL calculades amb la informació corresponent a setembre de 2014 a agost de 2015, per als titulats del curs 2013-14 serà la seva segona observació, corresponent als resultats en el primer any després d'acabar els estudis; per a la cohort 2012-13 serà la seva tercera observació, relativa a la participació laboral en el segon any, i així successivament. Per aquest moment del temps ja no es tenen observacions de les cohorts 2004-05 a 2008-09 perquè amb anterioritat ja s'han completat els cinc anys de seguiment.

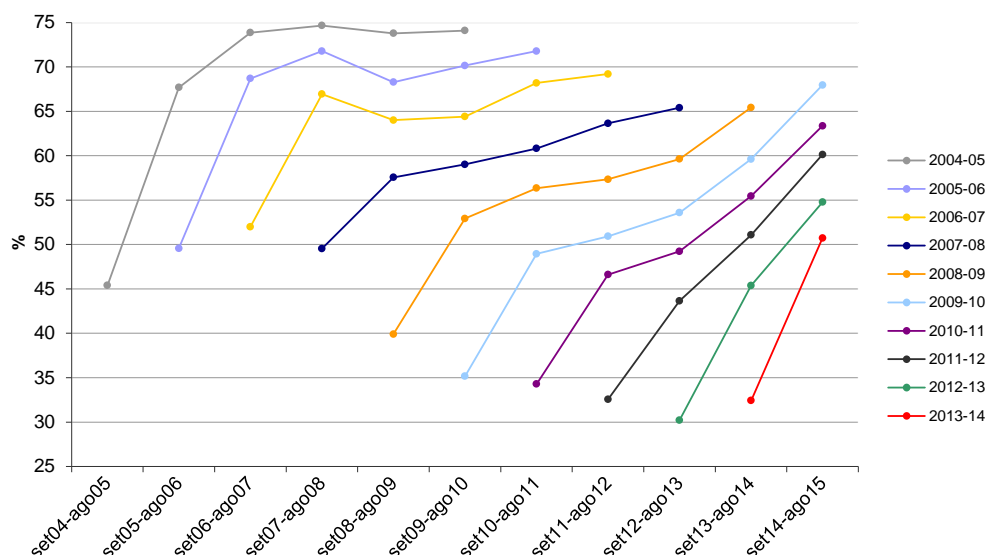
Així, en l'últim període temporal per al qual s'ha calculat la inserció laboral, de setembre de 2014 a agost de 2015, s'observa que la darrera promoció (2013-14) presenta la taxa de participació laboral més reduïda (50,7%) mentre la promoció de 2009-10, que fa cinc anys que va acabar els estudis, assoleix, en aquest moment del temps, la taxa més elevada (gairebé 68%).

Aquesta representació també permet observar els efectes de la situació econòmica sobre l'ocupació dels titulats de les diferents promocions. Es pot apreciar que les primeres promocions són les que han resistit millor l'impacte de la crisi, atès que les taxes de participació laboral s'han mantingut relativament elevades. A partir de la promoció 2007-08, la primera que acusa l'esclat de la crisi, s'observa que la TPL en el moment de finalitzar els estudis i en l'any següent comença a reduir-se respecte de les promocions anteriors, i va augmentant de forma progressiva els anys següents. Això indica que en els anys previs a la crisi, les promocions de titulats s'ocupaven abans (més del 65% en el primer any) i després les TPL s'estabilitzaven. Arran de la crisi, les TPL parteixen de nivells més baixos si bé és cert que van augmentant progressivament conforme passen els anys després d'acabar els estudis.

Gràfic 8

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats per curs acadèmic i període d'observació (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

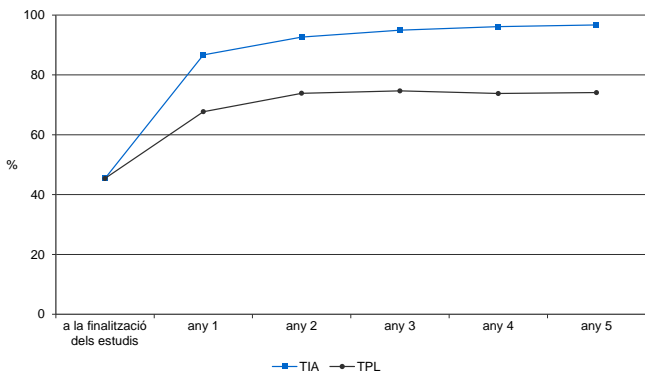
Si es presenta per a cada promoció acadèmica, la taxa d'inserció acumulada i la de participació laboral en un únic gràfic, es pot observar que en les primeres promocions la taxa de participació laboral s'estabilitzava a partir del primer any des de la finalització, mentre que la taxa d'inserció acumulada, tot i que s'elevava amb més força en el primer any, continuava augmentant en la resta d'anys observables. En promocions posteriors, la taxa d'inserció acumulada i la taxa de participació laboral parteixen de nivells més baixos, però continuen augmentant progressivament al llarg dels anys observables.

Gràfic 9

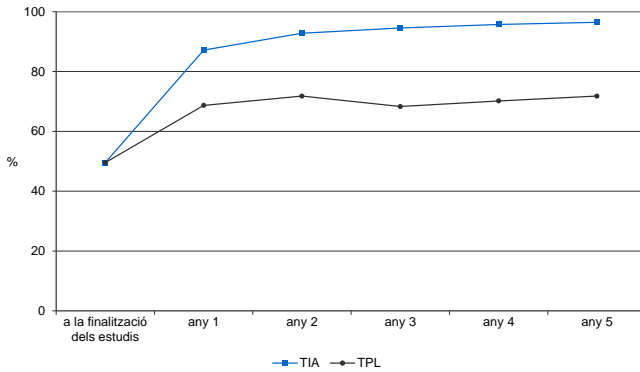
Catalunya – Taxa d'inserció acumulada (TIA) i Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats per any observable i curs acadèmic (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

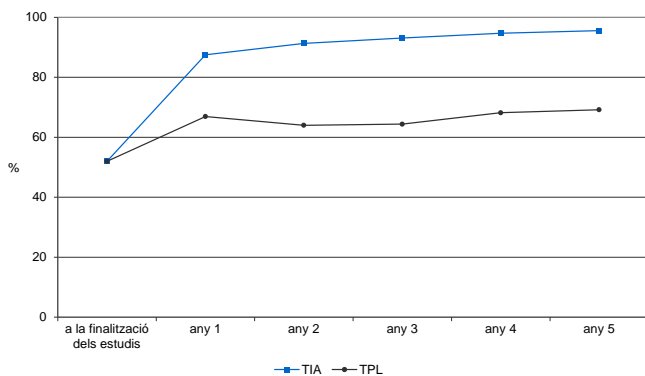
Curs acadèmic 2004-05



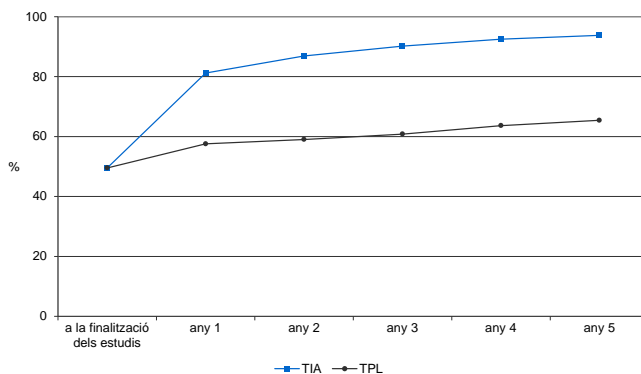
Curs acadèmic 2005-06



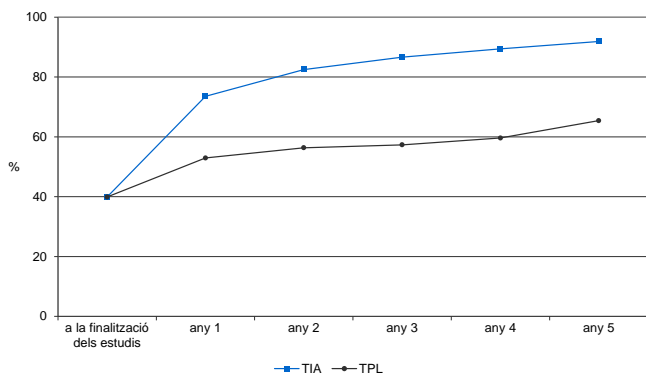
Curs acadèmic 2006-07



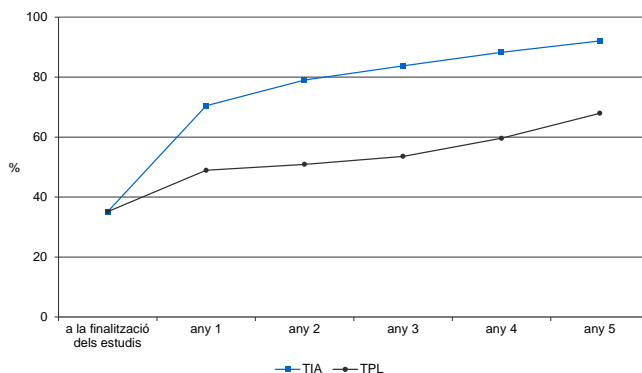
Curs acadèmic 2007-08



Curs acadèmic 2008-09



Curs acadèmic 2009-10



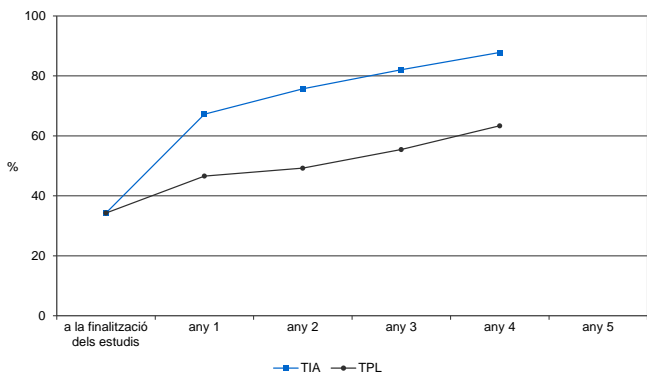
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Gràfic 9 (continuació)

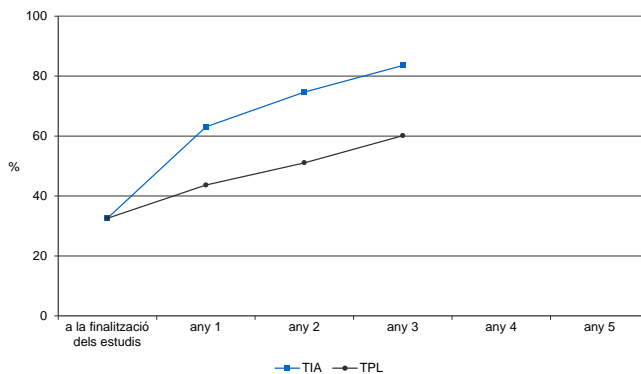
Catalunya – Taxa d'inserció acumulada (TIA) i Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats per any observable i curs acadèmic (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

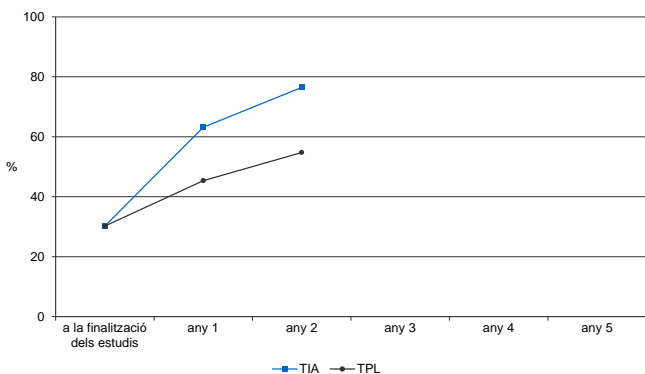
Curs acadèmic 2010-11



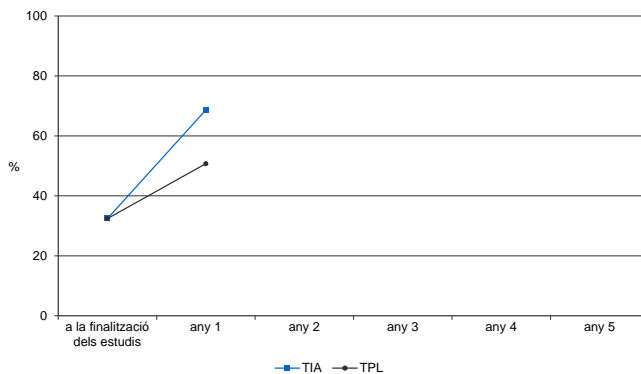
Curs acadèmic 2011-12



Curs acadèmic 2012-13



Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

5. Característiques de la primera relació laboral

En aquest apartat s'analitzarà i caracteritzarà la primera relació laboral de les persones titulades en formació professional inicial. Val a dir que aquesta primera relació, observada en el primer any des de la finalització dels estudis, pot haver-se iniciat abans d'acabar els estudis. Quan les característiques de la primera relació laboral variïn significativament entre primeres relacions laborals ex-novo (les que s'inicien amb posterioritat a la finalització dels estudis) i relacions laborals prèvies (vigents el dia de la finalització dels estudis), en farem esment expressament.

En les deu cohorts analitzades el percentatge de primeres relacions laborals que són per compte aliè supera el 96%, força per sobre de la mitjana del conjunt de l'ocupació catalana que segons dades de l'EPA se situa entorn el 83-84% (població ocupada assalariada respecte el total d'ocupats). En les primeres cohorts estudiades, aquelles que el seu primer any de finalització dels estudis va ser anterior a l'esclat de la crisi econòmica, el percentatge d'ocupació per compte aliè va arribar al 98% mentre que en les darreres cohorts considerades el treball per compte aliè ha perdut una mica de pes (al 96-97%) en favor del treball per compte propi.

S'observa que en el cas de les primeres relacions noves després de l'acabament dels estudis la proporció de treball per compte aliè és més alta (97-98%) que entre les relacions preexistents, on el compte propi té més pes.

Taula 5

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats inserits en el 1r any per tipus de primera relació laboral (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

	Prèvies			Noves			Total		
	Compte propi	Compte aliè	Total	Compte propi	Compte aliè	Total	Compte propi	Compte aliè	Total
2004-05	2,20%	97,80%	100,00%	1,95%	98,05%	100,00%	2,08%	97,92%	100,00%
2005-06	2,57%	97,43%	100,00%	1,61%	98,39%	100,00%	2,16%	97,84%	100,00%
2006-07	2,26%	97,74%	100,00%	1,38%	98,62%	100,00%	1,90%	98,10%	100,00%
2007-08	2,43%	97,57%	100,00%	1,50%	98,50%	100,00%	2,07%	97,93%	100,00%
2008-09	2,95%	97,05%	100,00%	1,71%	98,29%	100,00%	2,38%	97,62%	100,00%
2009-10	2,97%	97,03%	100,00%	1,56%	98,44%	100,00%	2,26%	97,74%	100,00%
2010-11	3,21%	96,79%	100,00%	1,88%	98,12%	100,00%	2,56%	97,44%	100,00%
2011-12	3,70%	96,30%	100,00%	2,85%	97,15%	100,00%	3,29%	96,71%	100,00%
2012-13	3,63%	96,37%	100,00%	2,94%	97,06%	100,00%	3,27%	96,73%	100,00%
2013-14	3,70%	96,30%	100,00%	2,35%	97,65%	100,00%	2,99%	97,01%	100,00%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Quant a la modalitat contractual d'aquesta primera relació laboral, i deixant de banda l'aproximadament el 3% de relacions laborals per compte propi, la major part ha treballat amb un contracte temporal (el 73,4% en el cas de la darrera cohort estudiada, la 2013-14) i només una quarta part ha treballat amb un contracte indefinit. Expressant aquesta informació en termes de taxa de temporalitat, és a dir, de proporció de persones que treballen amb un contracte temporal sobre el total de les que ho han fet per compte d'altri, el resultat és una taxa de temporalitat inicial del 75,7% per la cohort 2013-14. Aquesta xifra queda per sobre de la taxa de temporalitat dels joves de 16 a 29 anys (entorn el 50%), i lluny del conjunt de la població (al voltant del 20% segons dades de l'EPA).

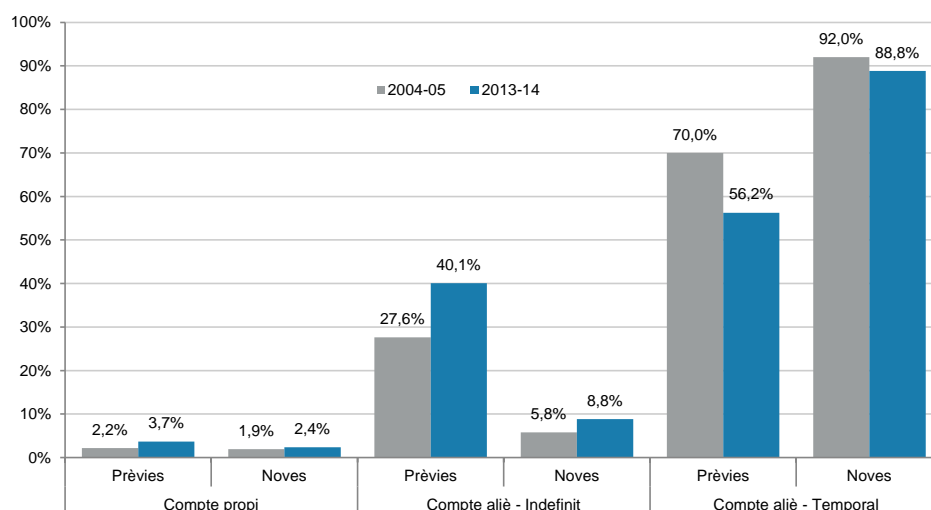
Tot i ser un valor elevadíssim en comparació amb la mitjana cal tenir present que s'està parlant d'una primera relació laboral i no correspon a totes les persones que, sent titulades en formació professional inicial, estan treballant, només a les que s'incorporen al mercat de treball i, també, destacar que aquesta taxa s'ha reduït en comparació amb els valors de les primeres cohorts estudiades, que superaven el 80% de temporalitat. En definitiva, en perspectiva de deu anys, la proporció dels que tenen una primera relació laboral de caràcter indefinit ha crescut i aquest és un element positiu.

Ara bé, cal precisar que en aquest aspecte del treball temporal versus indefinit hi ha una gran diferència de resultats entre les relacions laborals noves i les prèvies. En les noves, i per tant, les que s'inicien amb posterioritat a la finalització dels estudis, nou de cada deu treballen amb un contracte temporal. En les preexistents, és a dir, en les que la relació laboral és vigent en el moment de la finalització dels estudis, aquesta proporció baixa al 56%, tal com s'observa en el gràfic següent.

Gràfic 10

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats inserits en el 1r any per tipus i modalitat contractual de la primera relació laboral (%)

Cursos acadèmics 2004-05 i 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Per tipus de jornada s'observa que des de la cohort 2007-08 la proporció dels que han tingut una primera relació laboral a temps parcial supera la dels que ho han fet a temps complet. A la cohort 2013-14 el 52,2% dels titulats que han tingut una primera relació laboral en el primer any de finalització dels estudis aquesta ha estat a temps parcial i el 44,8% a temps complet (a banda recordar que un 3% ha tingut una relació laboral per compte propi de la qual no es pot determinar si ha estat a temps complet o parcial). Aquestes proporcions, a les primeres promocions analitzades, eren a la inversa, és a dir, era el temps complet el més habitual.

A la darrera cohort estudiada, 2013-14, el temps parcial té el mateix pes en relacions laborals prèvies i noves; en ambdós casos, és la majoritària.

En creuar el tipus de contracte i la jornada de treball s'extreu que hi ha una lleugera preeminència de la jornada a temps parcial en el cas dels que la seva primera relació laboral és indefinida (50,15% fa jornada parcial i 49,85%, completa) i més destacada entre els que tenen un contracte temporal (54,95% a jornada parcial i 45,05% a temps complet). En aquest cas, amb el pas del temps es detecta que si bé entre els que han tingut una feina

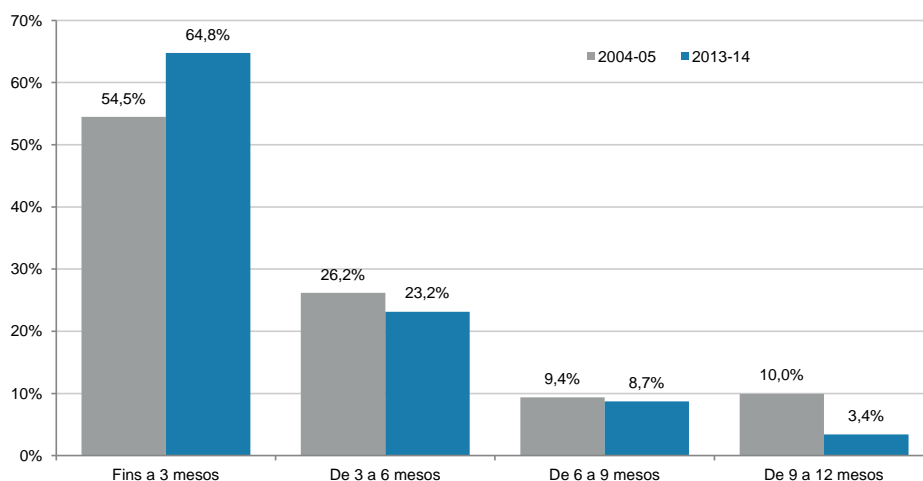
temporal la jornada parcial ha guanyat pes fins a convertir-se en la majoritària, en canvi, entre els que han tingut una relació laboral de caràcter indefinit el temps parcial ha perdut pes (passant de representar el 57% dels que treballaven amb contracte indefinit a la cohort 2004-05 al 50,15% a la darrera cohort) i l'ha recuperat el temps complet.

A l'hora d'estudiar les durades de les primeres relacions laborals resulta especialment indicat realitzar l'anàlisi en detall de les durades de les relacions noves. Es detecta que cada vegada estan sent més curtes. A la cohort 2013-14 quasi el 65% de les primeres relacions laborals després d'acabar els estudis han tingut una durada inferior als tres mesos, mentre que a les primeres cohorts d'anàlisi aquesta proporció voltava el 55%. Gairebé el 32% de les relacions han durat entre tres i nou mesos (el 35,6% a la cohort 2004-05) i només el 3,4%, nou mesos o més (aquesta proporció voltava el 10% a les primeres promocions analitzades).

Gràfic 11

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats inserits en el 1r any per durada de la primera relació laboral iniciada amb posterioritat a la finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 i 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Abans d'analitzar els resultats relatius a l'ocupació desenvolupada en la primera relació laboral, comentar que aquesta anàlisi s'ha pogut realitzar amb les relacions laborals per a les quals s'ha localitzat i estudiat el contracte de treball. Per exemple, en el cas de les relacions laborals per compte propi o d'aquelles que, tot i ser per compte d'altri, no hi ha un contracte de treball, com succeeix amb el personal funcional o interí que treballa a l'Administració Pública, no hi ha un contracte a través del qual poder identificar l'ocupació desenvolupada per la persona treballadora.

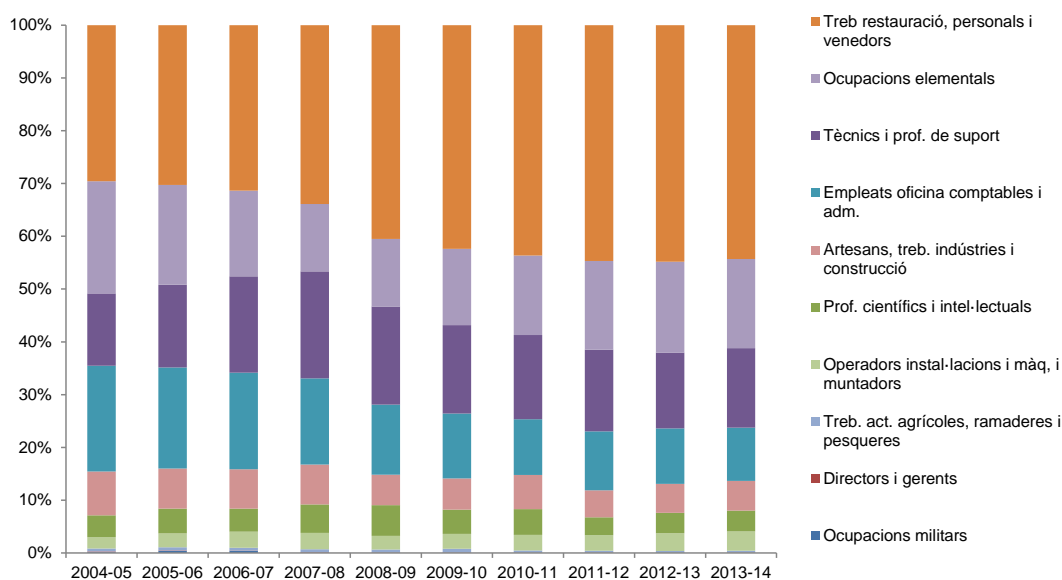
Tenint present aquesta circumstància, el gruix principal d'ocupació correspon al grup de treballadors de restauració, personals i venedors de la Classificació Catalana d'Ocupacions de 2011 (CCO-11), amb el 44,3% dels titulats de la cohort 2013-14. Les dues següents ocupacions amb més pes són la d'ocupacions elementals (16,9%) i la de tècnics i professionals de suport (15,1%). Així s'observa una elevada concentració de primeres relacions en aquestes tres ocupacions (més del 76% dels casos), mentre en el conjunt de la població ocupada aquestes tres ocupacions apleguen el 41% dels ocupats. És especialment destacat el diferencial en el cas de l'ocupació de treballadors de restauració, personals i venedors que en el cas del total de la població suposa al voltant del 21% dels ocupats, enfront el 44,3% entre els titulats de la cohort 2013-14.

Com s’observa en el gràfic adjunt, precisament aquesta ocupació és la que ha guanyat més pes comparant les cohorts dels darrers deu anys i, per contra, la que ha perdut més pes és la d’empleats d’oficina, comptables i administratius, que ha passat de representar el 20% de les primeres relacions de la cohort 2004-05 al 10% de la cohort 2013-14.

Gràfic 12

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats en FPI per gran grup d’ocupació (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Al contrari del que es podria esperar, la distribució per grans grups ocupacionals no canvia significativament si es discrimina en funció de si la relació laboral era prèvia o es tracta d’una relació nova, tal com posen de manifest la taula i el gràfic següents, relatius al curs acadèmic 2013-14. En tot cas, destacar el major pes que assoleixen els tècnics i professionals de suport en les relacions noves.

Taula 6

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats inserits en el 1r any per gran grup d’ocupació de la primera relació laboral (%)

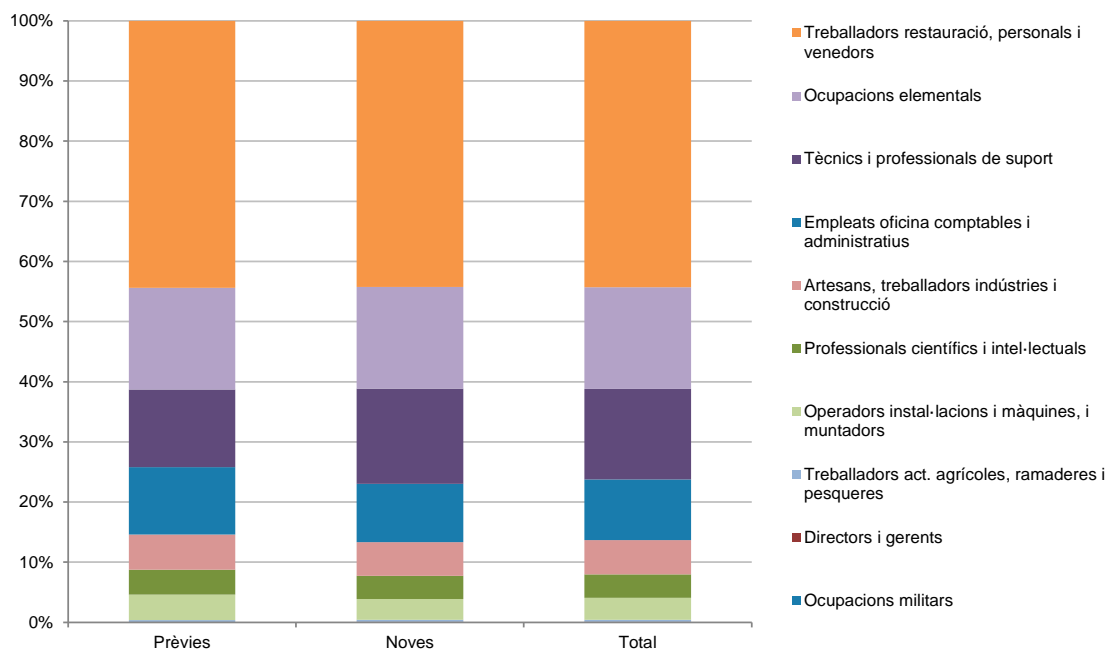
Curs acadèmic 2013-14

	Prèvies	Noves	Total
Treballadors restauració, personals i venedors	44,37%	44,25%	44,28%
Ocupacions elementals	16,91%	16,91%	16,91%
Tècnics i professionals de suport	12,90%	15,81%	15,07%
Empleats oficina comptables i administratius	11,20%	9,70%	10,08%
Artesans, treballadors indústries i construcció	5,87%	5,59%	5,66%
Professionals científics i intel·lectuals	4,14%	3,87%	3,94%
Operadors instal·lacions i màquines, i muntadors	4,24%	3,46%	3,66%
Treballadors act. agrícoles, ramaderes i pesqueres	0,35%	0,33%	0,34%
Directors i gerents	0,03%	0,03%	0,03%
Ocupacions militars	0,00%	0,04%	0,03%
	100,00%	100,00%	100,00%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Gràfic 13**Catalunya – Distribució dels alumnes titulats inserits en el 1r any per gran grup d'ocupació de la primera relació laboral (%)**

Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Fent un rànquing de les ocupacions a nivell de subgrup principal d'ocupació, aquest l'encapçala, en les darreres tres cohorts, l'ocupació treballadors que tenen cura de persones, serveis de salut (amb el 13,7% dels titulats inserits de la cohort 2013-14), seguida de la de dependents de botigues i magatzems (10,6%), treballadors assalariats de serveis de restauració (8,5%), professionals de suport a serveis jurídics, socials i similars (7,1%) i peons d'indústries manufactureres (5%).

Cal fer notar el guany de pes que ha tingut l'ocupació de treballadors que tenen cura de persones, serveis de salut quan en la cohort 2004-05 representava el 7,5% de les primeres relacions i ocupava la quarta posició.

I en sentit contrari, destacar la pèrdua de rellevància de les ocupacions altres administratius sense atenció al públic que en 2004-05 era la principal ocupació, amb el 14,8% i a la darrera cohort només té un pes del 2,7% (la vuitena ocupació), i de peons d'indústries manufactureres que en aquests deu anys ha passat del 13,2% (la segona posició) al 5% (la cinquena).

Taula 7

Catalunya – Alumnes titulats en FPI per curs acadèmic i subgrup principal d'ocupació en el 1r any observable (15 primers subgrups d'ocupació d'acord amb ordenació corresponent al curs 2013-14)

		2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
56	Treballadors que tenen cura persones, serv. salut	7,49%	7,84%	8,36%	9,88%	10,91%	11,67%	11,69%	12,51%	12,20%	13,67%
52	Dependents botigues i magatzems	9,20%	9,29%	9,59%	9,72%	11,26%	13,06%	12,58%	11,58%	11,07%	10,56%
51	Treballadors assalariats serveis restauració	4,41%	4,93%	5,19%	5,53%	7,58%	7,30%	7,46%	8,49%	9,45%	8,52%
37	Prof. suport serveis jurídics, socials i sim.	4,57%	4,87%	5,10%	6,63%	7,60%	7,05%	8,51%	7,92%	7,34%	7,09%
97	Peons indústries manufactureres	13,22%	10,87%	8,68%	5,32%	5,02%	5,43%	4,94%	4,69%	5,10%	5,00%
58	Treballadors serveis personals	3,83%	3,98%	3,45%	3,66%	4,25%	4,00%	3,91%	3,79%	3,87%	4,01%
45	Administratius amb atenció al públic ncaa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,30%	2,95%	3,61%	3,40%	3,46%
43	Altres administratius sense atenció al públic	14,82%	14,11%	13,34%	11,53%	8,93%	7,73%	3,09%	3,07%	2,83%	2,73%
44	Empleats agències viatges, recepcionistes i sim.	3,09%	3,22%	2,79%	3,08%	2,74%	2,84%	3,01%	2,79%	2,77%	2,55%
98	Peons transport, descarregadors i reposadors	4,26%	4,00%	3,54%	2,95%	2,86%	2,94%	2,41%	2,92%	2,61%	2,51%
33	Tècnics sanitaris i professionals teràpies alternatives	2,20%	2,31%	3,30%	3,94%	3,66%	3,21%	1,89%	2,19%	2,21%	2,44%
93	Ajudants preparació aliments	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,15%	1,41%	1,61%	1,81%	2,32%
92	Altres tipus de personal de neteja	1,37%	1,23%	1,10%	1,41%	1,99%	2,10%	2,10%	2,55%	2,58%	2,29%
38	Tècnics tecnologies informació i comunicació (TIC)	1,79%	1,98%	2,52%	2,45%	1,84%	2,00%	2,05%	2,00%	1,63%	2,27%
94	Recollidors residus, venedors carrer i altres sim.	0,60%	0,84%	0,94%	1,21%	0,91%	1,34%	1,95%	2,11%	2,24%	2,06%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Davant la pregunta de si les ocupacions principals divergeixen o no segons es tracti d'una relació laboral prèvia a la finalització dels estudis o una de nova la resposta apunta a que no hi ha unes diferències especialment destacades. De fet, tant en un cas com en l'altre s'observa una elevada concentració de l'ocupació en tan sols deu ocupacions que apleguen el 60% de les primeres relacions laborals, prèvies o noves. I les cinc primeres ocupacions són les mateixes en ambdós tipus de relacions laborals, tal com s'indica a la taula següent. El que sí es pot destacar és un major pes de l'ocupació treballadors que tenen cura de persones, serveis de salut i la de professionals de suport en serveis jurídics, socials i similars.

Taula 8

Catalunya – 10 primers subgrups principals d'ocupació dels alumnes titulats en FPI en el 1r any observable

Curs acadèmic 2013-14

Descripció subgrup d'ocupació	Prèvies	Descripció subgrup d'ocupació	Noves
1a 56 Treb que tenen cura persones, serv. salut	11,99%	1a 56 Treb que tenen cura persones, serv. salut	14,25%
2a 52 Dependents botigues i magatzems	10,86%	2a 52 Dependents botigues i magatzems	10,46%
3a 51 Treballadors assalariats serveis restauració	10,17%	3a 51 Treballadors assalariats serveis restauració	7,95%
4a 37 Prof. suport serveis jurídics, socials i sim.	5,37%	4a 37 Prof. suport serveis jurídics, socials i sim.	7,68%
5a 97 Peons indústries manufactureres	4,93%	5a 97 Peons indústries manufactureres	5,03%
6a 45 Administratius amb atenció al públic ncaa	4,17%	6a 58 Treballadors serveis personals	4,00%
7a 58 Treballadors serveis personals	4,02%	7a 45 Administratius amb atenció al públic ncaa	3,21%
8a 43 Altres admntius sense atenció al públic	3,01%	8a 33 Tècnics sanitaris i profes. teràpies alternatives	2,65%
9a 93 Ajudants preparació aliments	2,76%	9a 43 Altres administratius sense atenció al públic	2,63%
10a 98 Peons transport, descarreg. i reposadors	2,73%	10a 44 Empleats agències viatges, recepcionistes i sim.	2,52%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

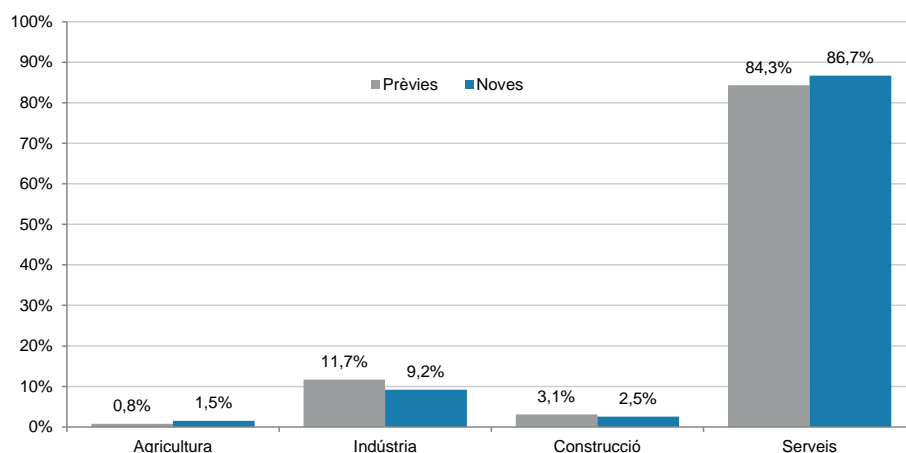
Pel que fa al sector d'activitat on ha tingut lloc aquesta primera relació laboral, en les sis cohorts per a les quals es disposa d'aquest detall, les cohorts 2008-09 a 2013-14, la concentració és especialment intensa en el sector serveis. Considerant els valors de la cohort 2013-14, el 85,6% dels titulats inserits estan ocupats en el primer any en el sector serveis mentre en el conjunt de la població aquest sector aplega, segons l'EPA, gairebé el 75% de la població ocupada. En el sector industrial es localitza el 10,4% de les primeres relacions laborals dels titulats en FPI, força per sota del 19% mitjà de l'economia); a la construcció el 2,8% (5%), i a l'agricultura, l'1,15% (1,7%).

A grans trets, la distribució per sectors d'activitat no divergeix si es fa la distinció en funció de si la relació laboral era prèvia o nova. Hi ha alguna lleugera diferència com el menor pes dels ocupats en la indústria i en la construcció en el cas de les relacions laborals noves, i per contra, un major pes en els serveis i en l'agricultura. Aquests resultats es mostren al gràfic que ve a continuació.

Gràfic 14

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats inserits en el 1r any per sector econòmic (%)

Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En desglossar les dades per divisions o branques d'activitat, la que concentra més ocupats, en totes les cohorts analitzades, és el comerç al detall (amb el 13,8% en el curs 2013-14). Aquesta branca, juntament amb la de serveis de menjar i begudes i la d'activitats sanitàries sumen una mica més del 30% del total titulats en FPI del curs 2013-14 ocupats en el primer any.

Pel que fa a l'evolució, cal destacar l'increment que han experimentat les branques de serveis de manejar i begudes (d'aplegar un 6,6% el curs 2008-09 a un 10,1% l'últim curs analitzat) i la de serveis socials amb allotjament (del 2,8% al 6,7%).

Taula 9

Catalunya – Alumnes titulats en FPI per curs acadèmic i branca d'activitat d'ocupació en el 1r any observable (15 primeres branques d'activitat d'acord amb ordenació corresponent al curs 2013-14)

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
47 Comerç detall, exc. vehicles motor	14,49%	15,20%	15,45%	15,17%	14,66%	13,83%
56 Serveis de menjar i begudes	6,59%	7,75%	8,18%	9,66%	10,22%	10,10%
86 Activitats sanitàries	11,58%	11,69%	8,44%	8,90%	8,99%	9,67%
87 Serveis socials amb allotjament	2,80%	3,93%	5,00%	5,92%	6,38%	6,66%
93 Activitats esportives i d'entreteniment	4,22%	4,42%	4,56%	4,89%	4,47%	4,71%
85 Educació	6,98%	5,92%	6,23%	5,13%	4,98%	4,60%
46 Comerç engròs, exc. vehicles motor	3,26%	3,26%	3,50%	3,62%	3,70%	3,94%
88 Serveis socials sense allotjament	2,41%	2,35%	2,28%	2,08%	2,31%	2,94%
82 Activitats administratives d'oficina	1,33%	1,55%	2,06%	2,59%	2,76%	2,80%
84 Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	4,46%	3,86%	4,45%	3,12%	2,44%	2,69%
96 Altres activitats de serveis personals	2,47%	2,49%	2,53%	2,21%	2,47%	2,43%
43 Activitats especialitzades construcció	3,52%	3,14%	2,40%	2,11%	2,15%	2,21%
55 Serveis d'allotjament	1,64%	1,84%	2,12%	1,87%	2,35%	2,06%
45 Venda i reparació de vehicles motor	1,96%	1,81%	1,86%	1,57%	1,56%	1,84%
62 Serveis de tecnologies de la informació	1,34%	1,32%	1,47%	1,53%	1,44%	1,83%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En posar el focus d'atenció en el curs acadèmic 2013-14 de manera separada en les primeres relacions laborals noves i prèvies, es detecta que el comerç al detall continua sent la branca amb més ocupats titulats amb independència de si la relació laboral és prèvia a la finalització dels estudis o bé nova. A continuació, apareixen lleugeres diferències; les activitats sanitàries i els serveis de menjar i begudes ocupen una proporció lleugerament superior en el cas de les relacions laborals noves, enfront les prèvies. Els serveis socials amb allotjament ocupen la quarta posició del rànquing en ambdós casos. La cinquena posició varia; pel cas de les relacions laborals prèvies és l'educació i pel cas de les noves, les activitats esportives i d'entreteniment.

Taula 10

Catalunya – 10 primeres branques d'activitat dels alumnes titulats en FPI en el 1r any observable (CCAE-09)

Curs acadèmic 2013-14

	Descripció branca d'activitat	Prèvies		Descripció branca d'activitat	Noves
1a	47 Comerç detall, exc. vehicles motor	13,38%	1a	47 Comerç detall, exc. vehicles motor	14,23%
2a	56 Serveis de menjar i begudes	9,93%	2a	86 Activitats sanitàries	10,33%
3a	86 Activitats sanitàries	8,94%	3a	56 Serveis de menjar i begudes	10,25%
4a	87 Serveis socials amb allotjament	7,08%	4a	87 Serveis socials amb allotjament	6,27%
5a	85 Educació	5,03%	5a	93 Activitats esportives i d'entreteniment	5,23%
6a	93 Activitats esportives i d'entreteniment	4,12%	6a	85 Educació	4,21%
7a	46 Comerç engròs, exc. vehicles motor	3,90%	7a	46 Comerç engròs, exc. vehicles motor	3,98%
8a	84 Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	3,25%	8a	82 Activitats administratives d'oficina	3,07%
9a	88 Serveis socials sense allotjament	3,01%	9a	88 Serveis socials sense allotjament	2,88%
10a	82 Activitats administratives d'oficina	2,49%	10a	96 Altres activitats de serveis personals	2,74%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

6. Inserció laboral per cycle formatiu

Tres quartes parts dels alumnes titulats en cicles de grau superior en el curs acadèmic 2013-14 han tingut almenys un contacte amb el mercat de treball en l'any posterior a la finalització dels estudis. En el cas dels cicles de grau mitjà aquesta proporció disminueix al 60%.

Taula 11

Catalunya – Inserció acumulada dels alumnes titulats per anys observables posteriors a la finalització dels estudis per grau d'estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Grau d'estudis	Curs acadèmic	Inserció en el dia de la finalització dels estudis	Inserció acumulada 1r any	Inserció acumulada 2n any	Inserció acumulada 3r any	Inserció acumulada 4t any	Inserció acumulada 5è any
CFGM	2004-05	34,99%	83,35%	91,46%	94,56%	95,87%	96,56%
	2005-06	40,38%	84,42%	91,99%	94,40%	95,60%	96,47%
	2006-07	42,61%	84,34%	89,35%	91,90%	93,93%	94,94%
	2007-08	39,07%	74,87%	82,70%	87,48%	90,68%	92,42%
	2008-09	27,85%	64,67%	76,85%	82,75%	86,89%	89,90%
	2009-10	24,05%	61,87%	72,25%	78,64%	85,15%	90,08%
	2010-11	24,44%	58,52%	68,74%	77,16%	85,47%	n.d.
	2011-12	22,87%	53,56%	67,49%	79,51%	n.d.	n.d.
	2012-13	21,71%	53,82%	69,92%	n.d.	n.d.	n.d.
2013-14	24,32%	60,47%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	
CFGS	2004-05	53,51%	89,32%	93,55%	95,26%	96,38%	96,78%
	2005-06	57,61%	89,56%	93,54%	94,69%	95,78%	96,45%
	2006-07	60,62%	90,43%	93,08%	94,25%	95,38%	96,17%
	2007-08	59,22%	87,04%	90,72%	92,69%	94,14%	95,05%
	2008-09	51,10%	81,74%	87,71%	90,26%	91,78%	93,74%
	2009-10	45,60%	78,52%	85,41%	88,61%	91,17%	93,98%
	2010-11	42,58%	74,56%	81,58%	86,15%	89,77%	n.d.
	2011-12	40,91%	71,28%	80,84%	87,00%	n.d.	n.d.
	2012-13	37,45%	71,14%	82,06%	n.d.	n.d.	n.d.
2013-14	39,63%	75,90%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	

n.d. dada no disponible, període no observable

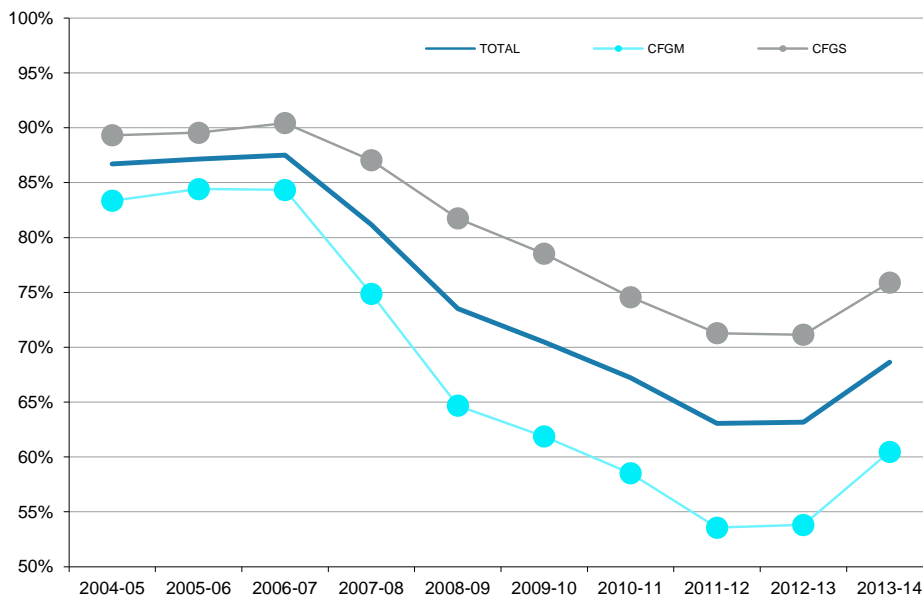
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Durant tots els cursos analitzats la inserció laboral dels titulats de grau superior ha estat superior a la dels titulats de grau mitjà. El màxim diferencial entre els dos graus correspon al curs 2011-12; 17,7 punts entre una taxa d'inserció en el primer any del 71,3% en els cicles de grau superior i una taxa del 53,6% en els cicles de grau mitjà. No obstant això, en el darrer curs acadèmic analitzat, l'augment d'inserció és més intensa en el cas dels estudis de grau mitjà (passant del 53,82% al 60,47%) que en els de grau superior (del 71,14% al 75,90%).

Gràfic 15

Catalunya – Taxa d’inserció acumulada fins al 1r any des de la finalització dels estudis per grau d’estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



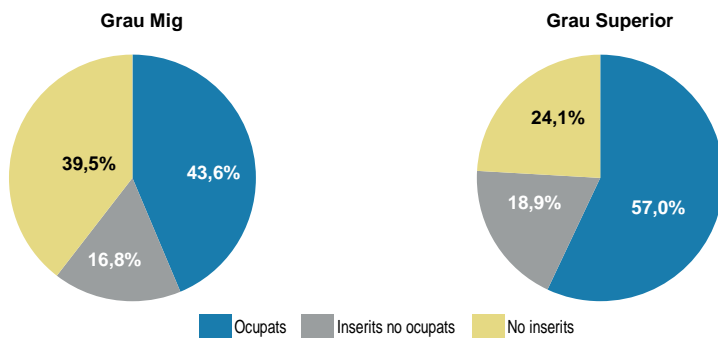
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Quant a la situació laboral dels titulats d’ambdós graus d’estudi, hi ha diferències força notables. Un any després de la finalització dels estudis, el 57% dels titulats de cicles de grau superior del curs 2013-14 estan ocupats enfront el 43,6% dels titulats de cicles de grau mitjà. Els titulats que han tingut algun contacte laboral en aquest període també és superior en el cas dels cicles de grau superior (18,9% enfront del 16,8% dels de grau mitjà). Mentre que el pes dels no inserits, és a dir, dels que no han tingut cap contacte amb el mercat de treball és superior entre els titulats de grau mitjà (39,5% enfront del 24,1%).

Gràfic 16

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats per situació laboral un any després de la finalització dels estudis per grau d’estudis (%)

Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

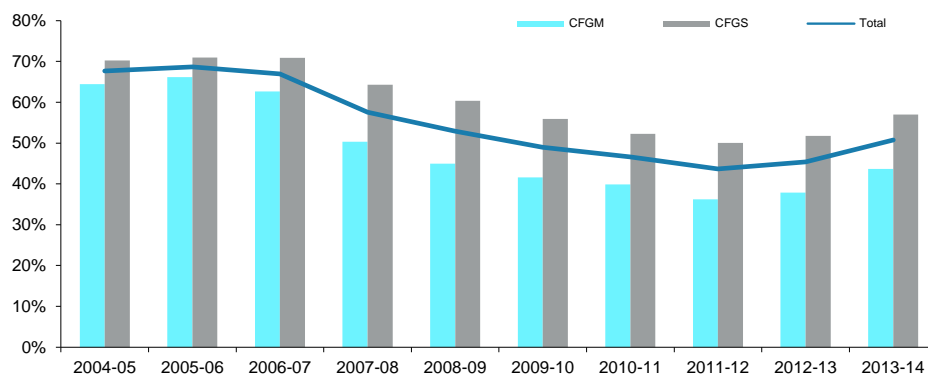
La proporció d'ocupats després d'un any de la finalització dels estudis és més elevada entre els cicles de grau superior que en els de grau mitjà en tots els cursos observats i això pot derivar-se d'una entrada en el mercat de treball anterior a la realització o finalització dels estudis de grau superior.

La proporció d'ocupats va anar caient des del curs 2005-06 fins el 2012-13, i el descens va ser més intens entre els titulats de cicles de grau mitjà (passant d'un 66,1% a un 37,9%) que entre els de grau superior (d'un 70,9% a un 51,7%). El curs 2013-14 es recupera la taxa de participació laboral en ambdós cicles de formació professional (43,65% i 57%) però es manté estable el diferencial entre ells.

Gràfic 17

Catalunya – Taxa de participació laboral dels alumnes titulats un any després de la finalització dels estudis per grau d'estudis i curs acadèmic (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



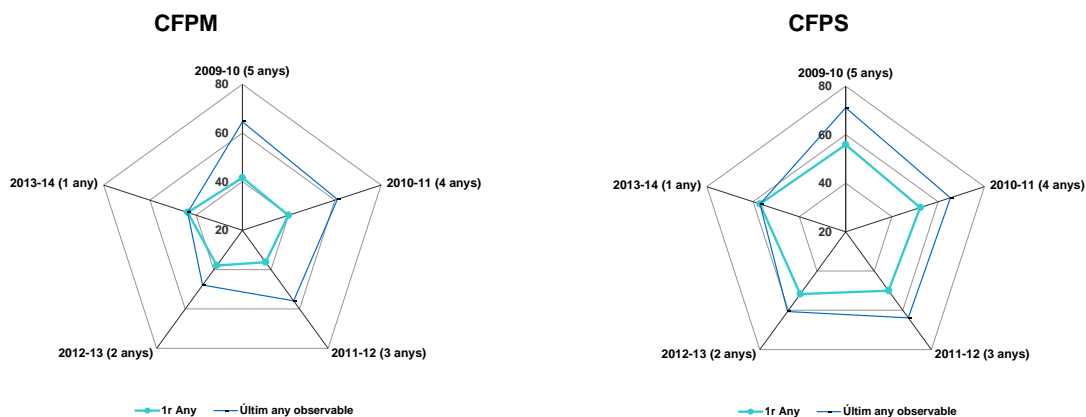
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Comparant el percentatge d'ocupats entre el primer any i l'últim observat de cadascuna de les darreres cinc promocions s'aprecia que la formació de grau superior parteix de taxes de participació laboral superiors a la formació de grau mitjà i assoleix al cap dels anys taxes de participació també més elevades.

Gràfic 18

Catalunya – Alumnes titulats ocupats un any després de la finalització dels estudis i en l'últim any observable

Cursos acadèmics 2009-10 a 2013-14 (entre parèntesi anys transcorreguts des de la finalització estudis)



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

7. Inserció laboral per sexe

Analitzant les dades per sexe i prenent com a referència el primer curs acadèmic al que fa referència l'estudi (2004-05), s'observa com el percentatge d'inserció laboral acumulat fins al primer any des de la finalització dels estudis, era lleugerament superior en el cas dels homes (87,1%) al de les dones (86,4%). Al curs següent però, es va invertir la situació i des d'aleshores la inserció de les dones s'ha mantingut en valors per sobre de la dels homes.

Des del curs d'inici d'estudi i comparant-lo amb el darrer, en ambdós sexes la inserció s'ha reduït però, els homes han perdut més punts percentuals en la taxa d'inserció que les dones (19,8pp i 16,4pp, respectivament).

Taula 12

Catalunya - Inserció acumulada dels alumnes titulats per anys observables posteriors a la finalització dels estudis per sexe (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Sexe	Curs acadèmic	Inserció en el dia de la finalització dels estudis	Inserció acumulada 1r any	Inserció acumulada 2n any	Inserció acumulada 3r any	Inserció acumulada 4t any	Inserció acumulada 5è any
Dona	2004-05	42,77%	86,36%	92,60%	94,98%	96,36%	96,81%
	2005-06	49,15%	87,34%	92,78%	94,54%	95,82%	96,55%
	2006-07	51,89%	88,06%	91,88%	93,64%	95,19%	95,92%
	2007-08	50,46%	82,83%	88,04%	91,26%	93,22%	94,28%
	2008-09	42,71%	77,05%	84,86%	88,23%	90,51%	92,71%
	2009-10	36,92%	74,30%	81,94%	86,07%	89,81%	92,96%
	2010-11	37,91%	71,39%	79,53%	84,45%	88,89%	n.d.
	2011-12	34,70%	65,97%	76,85%	84,62%	n.d.	n.d.
	2012-13	32,34%	66,33%	78,71%	n.d.	n.d.	n.d.
	2013-14	33,72%	69,93%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Home	2004-05	48,32%	87,09%	92,67%	94,92%	95,93%	96,54%
	2005-06	50,02%	86,96%	92,85%	94,57%	95,56%	96,35%
	2006-07	52,12%	86,92%	90,66%	92,56%	94,15%	95,21%
	2007-08	48,52%	79,37%	85,57%	89,01%	91,65%	93,24%
	2008-09	36,63%	69,40%	79,71%	84,79%	88,15%	90,94%
	2009-10	33,23%	66,24%	75,85%	81,28%	86,55%	91,14%
	2010-11	30,35%	62,71%	71,55%	79,42%	86,62%	n.d.
	2011-12	30,14%	59,81%	72,19%	82,30%	n.d.	n.d.
	2012-13	27,94%	59,80%	74,09%	n.d.	n.d.	n.d.
	2013-14	31,07%	67,28%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

n.d. dada no disponible, període no observable

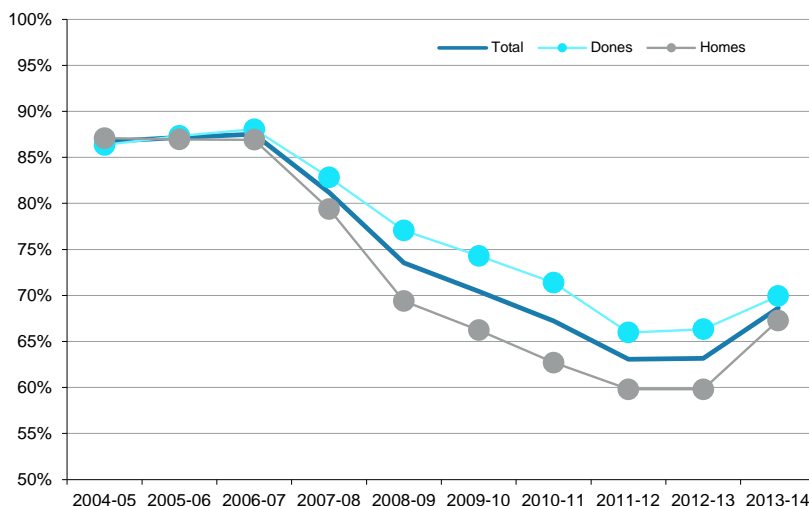
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En el gràfic següent s'aprecia com el diferencial d'inserció entre homes i dones, que s'havia eixamplat a partir del curs 2006-07, en el darrer curs analitzat s'ha reduït notablement i ambdues taxes d'inserció s'han apropat.

Gràfic 19

Catalunya – Taxa d’inserció acumulada fins al 1r any des de la finalització dels estudis segons sexe (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



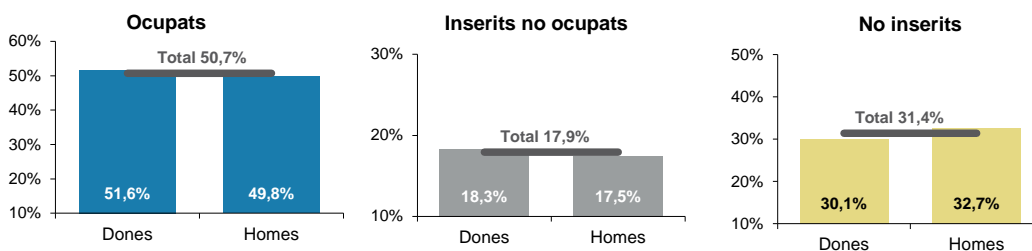
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

La proporció de dones ocupades un any després de la finalització dels estudis (51,6%) supera la d'homes ocupats (49,8%). El percentatge de titulats que han tingut almenys un contacte amb el mercat de treball en el primer any però que no es troben ocupats al final del mateix és del 18,3% entre les dones i del 17,5% entre els homes. En canvi, en el cas dels no inserits, la proporció és més elevada en el col·lectiu masculí (32,7%) que en el femení (30,1%).

Gràfic 20

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats per situació laboral un any després de la finalització dels estudis i sexe (%)

Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

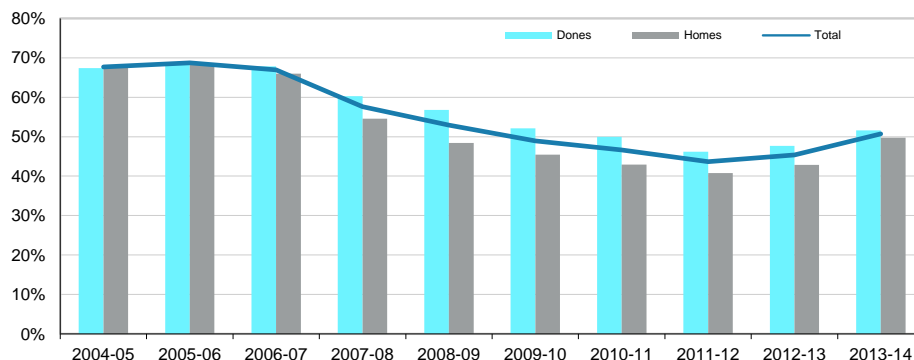
La TPL també mostra per sexes (vegeu gràfic 16) una evolució similar a la taxa d'inserció laboral en el primer any des de la finalització dels estudis. El diferencial d'ocupació entre homes i dones en el primer any s'ha anat reduint i ha passat del seu valor màxim en favor de les dones el curs 2008-09 (8,3 punts) a un valor el curs 2013-14 de tan sols 1,8 punts. Aquesta reducció del diferencial s'explica pel destacat creixement de la taxa de participació laboral dels homes que passa del 42,9% el curs 2012-13 al 49,8% el curs 2013-14.

La proporció d’alumnes titulats ocupats un any després de la finalització dels estudis ha disminuït 16,97 punts percentuals des del primer curs analitzat, passant d’una proporció d’ocupació del 67,7% al 50,72%. Distingint per sexe, la caiguda ha estat més intensa entre els homes (-18,27pp) que entre les dones (-15,8pp).

Gràfic 21

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats un any després de la finalització dels estudis per sexe (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



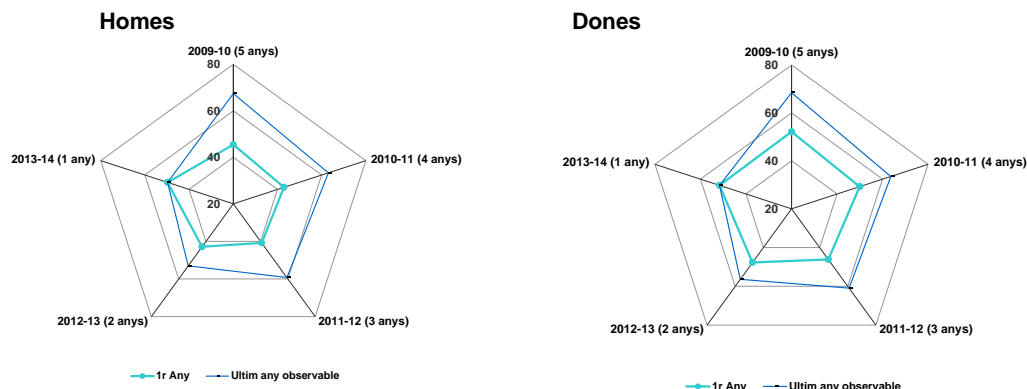
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Si es compara la taxa de participació laboral en el primer any després d’acabar els estudis amb l’últim valor observable per a cada curs, s’extreu que les proporcions de dones titulades que s’ocupen al cap d’un any de la finalització dels estudis són més elevades que en el cas dels homes (excepte en la promoció 2004-05), i també són més elevades quan es considera l’últim any observable.

Gràfic 22

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) dels alumnes titulats un any després de la finalització dels estudis i en l’últim any observable per sexe

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14 (entre parèntesi anys transcorreguts des de la finalització dels estudis)



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

8. Inserció laboral per edat

Els nivells d'inserció al mercat laboral dels titulats en FPI un any després de la finalització dels estudis van disminuir en tots els trams d'edat, i en especial, entre els titulats més joves (menors de 20 anys) entre els cursos acadèmics 2007-08 a 2012-13, coincidint amb la crisi econòmica. En el curs 2013-14 tots els trams d'edat presenten una recuperació de la taxa d'inserció. Aquest patró es repeteix tant si s'analitza la inserció a la finalització dels estudis com un any després d'acabar.

La proporció d'alumnes titulats que s'han inserit al mercat laboral augmenta a mesura que s'incrementa l'edat de l'alumne. Prenent d'exemple el darrer curs analitzat (2013-14), la inserció a la finalització dels estudis dels alumnes menors de 20 anys és del 12,9%, la dels de 20 a 24, del 32,1% i la dels de 25 i més anys, del 50,6%. Si en comptes de la inserció en el moment de finalització dels estudis s'analitza la inserció al cap d'1, 2, 3, 4 i fins a 5 anys de finalització, s'observa com es repeteix el mateix patró i les franges de més edat obtenen taxes d'inserció més elevades.

Taula 13

Catalunya - Inserció acumulada dels alumnes titulats per anys observables posteriors a la finalització dels estudis i edat a la data de finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Edat	Curs acadèmic	Inserció en el dia de la finalització dels estudis	Inserció acumulada 1r any	Inserció acumulada 2n any	Inserció acumulada 3r any	Inserció acumulada 4t any	Inserció acumulada 5è any
Menors de 20 anys	2004-05	30,99%	81,37%	90,79%	94,21%	95,80%	96,66%
	2005-06	35,09%	82,34%	90,95%	93,77%	95,37%	96,38%
	2006-07	36,23%	81,89%	87,69%	90,70%	93,09%	94,50%
	2007-08	32,59%	71,45%	80,30%	85,94%	89,79%	91,92%
	2008-09	20,25%	59,78%	73,40%	80,32%	85,19%	89,05%
	2009-10	16,80%	55,31%	67,43%	74,99%	83,09%	89,01%
	2010-11	15,11%	49,53%	62,08%	72,54%	82,87%	n.d.
	2011-12	13,14%	42,69%	59,65%	75,22%	n.d.	n.d.
	2012-13	10,42%	42,92%	62,78%	n.d.	n.d.	n.d.
	2013-14	12,89%	50,04%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
De 20 a 24 anys	2004-05	51,23%	89,43%	93,80%	95,65%	96,68%	97,05%
	2005-06	55,77%	89,86%	94,03%	95,33%	96,34%	96,98%
	2006-07	58,62%	90,38%	93,17%	94,46%	95,73%	96,42%
	2007-08	56,58%	85,87%	90,16%	92,37%	94,04%	95,05%
	2008-09	45,43%	78,98%	85,94%	88,99%	90,91%	93,07%
	2009-10	40,59%	75,74%	83,55%	87,37%	90,49%	93,83%
	2010-11	36,41%	70,94%	78,73%	84,40%	89,12%	n.d.
	2011-12	33,43%	66,18%	77,32%	84,89%	n.d.	n.d.
	2012-13	29,54%	66,23%	79,24%	n.d.	n.d.	n.d.
	2013-14	32,11%	72,17%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
De 25 i més anys	2004-05	62,24%	90,95%	93,29%	94,43%	95,23%	95,45%
	2005-06	66,20%	90,72%	93,67%	94,10%	94,50%	95,00%
	2006-07	68,23%	91,92%	94,01%	94,74%	95,29%	95,64%
	2007-08	67,79%	90,07%	92,51%	93,72%	94,20%	94,56%
	2008-09	64,27%	87,29%	91,87%	93,33%	94,06%	94,64%
	2009-10	56,77%	86,52%	90,34%	91,97%	92,79%	93,89%
	2010-11	55,24%	83,40%	87,86%	90,06%	91,80%	n.d.
	2011-12	53,63%	81,57%	87,66%	90,93%	n.d.	n.d.
	2012-13	53,37%	80,72%	87,19%	n.d.	n.d.	n.d.
	2013-14	55,61%	84,40%	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

n.d. dada no disponible, periode no observable

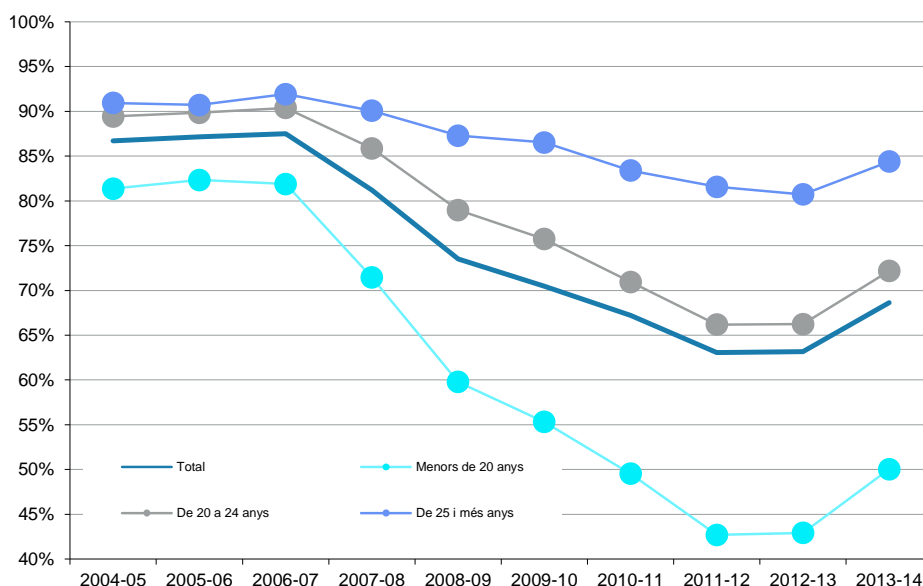
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Aquest fet s’aprecia de manera més il·lustrativa en el gràfic següent, on s’observa que la franja dels menors de 20 anys és la que ha patit la davallada més intensa respecte el curs 2004-05; en concret, la seva taxa d’inserció acumulada s’ha reduït en 31,3 punts. La inserció de les franges d’edat de 20 a 24 anys i la dels de 25 i més anys també han disminuït: 17,3 punts i 6,6 punts, respectivament.

Gràfic 23

Catalunya – Taxa d’inserció acumulada fins al 1r any des de la finalització dels estudis per edat a la data de finalització (%)

Cursos acadèmics 2004-2005 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

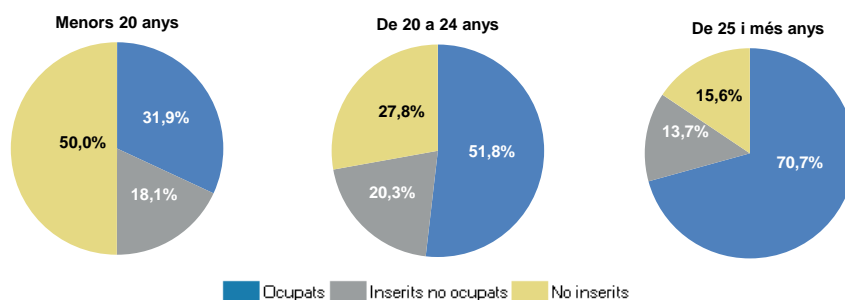
En correspondència amb la seva menor inserció laboral, els joves menors de 20 anys conformen el tram d’edat que presenta una menor proporció d’ocupats un any després de la finalització dels estudis (no arriben a un terç del total); el 18,1% ha tingut almenys un contacte amb el mercat de treball en aquest període de temps però no està ocupat al final del mateix, i el 50% restant no ha tingut cap contacte. En el tram d’edat de 20 a 24 anys la proporció d’ocupats s’eleva per sobre del 50% i, a partir dels 25 anys, per sobre del 70%.

Cal tenir present en la interpretació d’aquests resultats que, el fet que la inserció laboral mostri un perfil creixent amb l’edat, en part s’explica perquè els alumnes que es titulen amb més edat és probable que tinguin relacions laborals iniciades prèviament a la finalització dels estudis.

Gràfic 24

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats per situació laboral un any després de la finalització dels estudis i edat a la data de finalització (%)

Curs acadèmic 2013-14



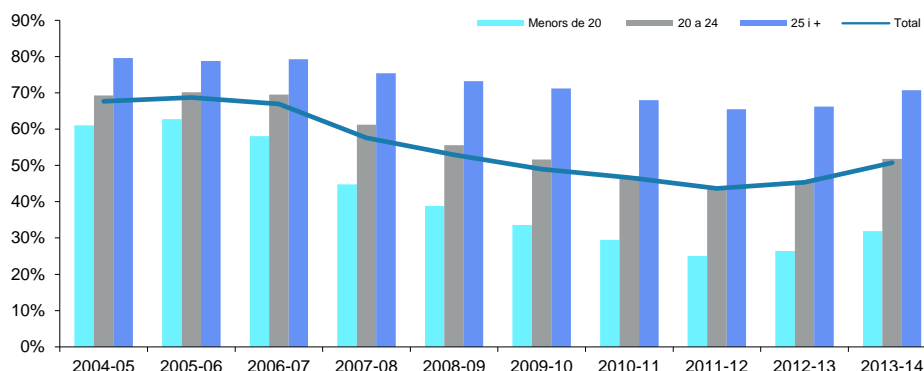
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS.

De la mateixa manera que la franja més jove és on la inserció ha disminuït amb més intensitat, també és la franja on més ha caigut l'ocupació. Aquest fet l'il·lustra el gràfic que segueix, on es pot apreciar com els titulats menors de 20 anys són els que presenten un major descens de la taxa de participació laboral des del curs 2004-05; en concret, la proporció d'ocupats ha caigut en 29,1 pp, magnitud elevada si es compara amb la de la franja de 20 a 24 (-17,4 pp) i, sobretot, la de 25 i més anys (-8,8 pp). Destacar que les diferències per edats es van ampliar amb la crisi, atès que en la promoció de l'any 2004-2005 eren discretes, mentre que a partir de la promoció 2007-2008 van incrementar-se, afectant especialment els menors de 20 anys, però també el tram d'entre 20 i 24 anys. Entre els de 25 i més anys, en canvi, la proporció d'ocupats un any després de la finalització dels estudis no ha baixat del 65%.

Gràfic 25

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) un any després de la finalització dels estudis per edat (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

La taxa de participació laboral creix amb l'edat, tant al cap d'un any de la finalització dels estudis com considerant l'última observació disponible per a cada promoció. Entre els menors de 20 anys, la proporció d'ocupats al cap d'un any de finalització dels estudis és força reduïda en comparació amb la del darrer any observable; en els anys de crisi, aquesta diferència s'ha accentuat, i les proporcions d'ocupats en el primer any després de finalitzar

els estudis, van arribar a ser pràcticament la meitat de les observades en l'últim any disponible (25,1% enfront de 49,7% per a la promoció 2011-12).

Cal tenir present però, que en aquesta franja d'edat és habitual continuar formant-se i no accedir directament a l'ocupació sobretot en un context difícil pel que fa al mercat laboral. En el tram d'edat de 25 i més anys les diferències entre el primer i l'últim any observable són reduïdes.

Taula 14

Catalunya - Taxa de participació laboral (TPL) un any després de la finalització dels estudis i en l'últim any observable per edat

Cursos acadèmics 2009-10 a 2013-14

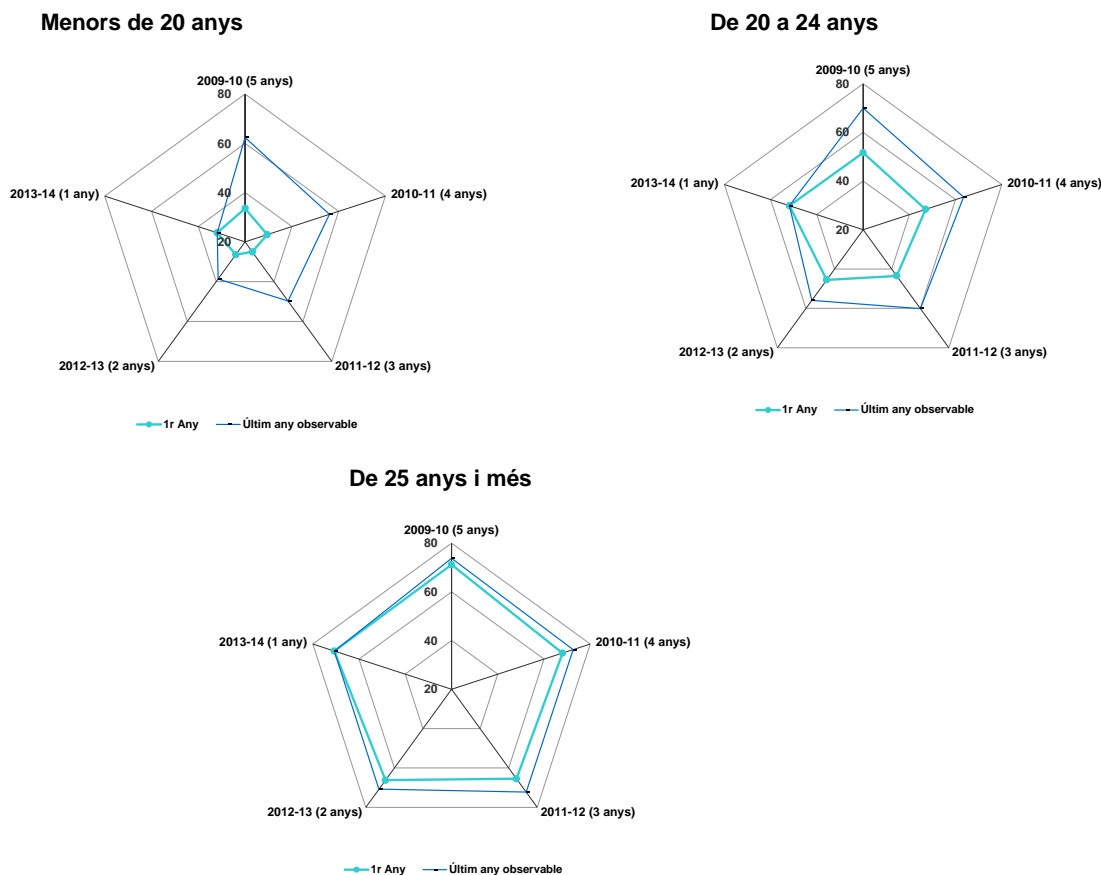
Curs acadèmic	1r any			Últim any observable		
	Menors de 20 anys	De 20 a 24 anys	De 25 i més anys	Menors de 20 anys	De 20 a 24 anys	De 25 i més anys
2009-10	33,56%	51,60%	71,21%	62,37%	69,96%	73,80%
2010-11	29,45%	47,03%	67,99%	56,09%	63,43%	72,61%
2011-12	25,05%	43,50%	65,45%	49,72%	60,11%	72,23%
2012-13	26,44%	45,53%	66,21%	38,69%	55,92%	70,77%
2013-14	31,92%	51,82%	70,71%	31,92%	51,82%	70,71%

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Gràfic 26

Catalunya – Taxa de participació laboral (TPL) un any després de la finalització dels estudis i en l'últim any observable per edat

Cursos acadèmics 2009-10 a 2013-14 (entre parèntesi anys transcorreguts des de la finalització dels estudis)



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

9. Inserció laboral per família professional

De les famílies professionals analitzades, en ressalten tres per tenir una inserció laboral acumulada fins al primer any superior al 75%. Aquestes famílies són; hoteleria i el turisme (82%), fabricació mecànica (79%) i instal·lació i manteniment (78%). En l'altre extrem, se situa arts gràfiques atès que no arriba al 50% d'inserció en el primer any.

Taula 15

Catalunya - Inserció laboral acumulada fins al 1r any des de la finalització per família professional dels estudis finalitzats (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Família professional	Inserció laboral 1r any									
	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Activitats físiques i esportives	91,63%	88,69%	88,46%	82,10%	74,79%	69,90%	62,22%	64,22%	60,96%	66,16%
Administració i gestió	83,65%	85,17%	84,58%	75,50%	66,82%	62,50%	67,99%	59,85%	57,49%	62,95%
Agrària	80,73%	80,43%	82,08%	77,49%	69,94%	70,40%	65,19%	61,04%	65,57%	67,60%
Arts gràfiques	86,19%	83,04%	86,34%	78,53%	67,10%	61,01%	62,20%	50,22%	51,09%	49,30%
Comerç i màrqueting	83,31%	83,06%	83,07%	74,98%	68,54%	63,32%	61,56%	54,88%	59,25%	65,40%
Edificació i obra civil	88,10%	83,86%	89,15%	83,77%	70,07%	67,76%	64,41%	60,00%	58,85%	63,02%
Electricitat i electrònica	88,27%	89,39%	89,39%	82,58%	72,16%	69,06%	62,92%	64,10%	60,22%	69,90%
Energia i aigua	--	--	--	--	--	--	--	52,38%	71,43%	74,45%
Fabricació mecànica	93,00%	92,06%	92,14%	83,39%	68,85%	72,48%	69,69%	69,23%	66,74%	79,07%
Fusta, moble i suro	88,54%	90,35%	84,62%	71,93%	69,67%	66,33%	69,07%	50,00%	52,48%	67,86%
Hoteleria i turisme	82,10%	84,70%	87,25%	80,97%	73,62%	75,76%	75,74%	75,98%	74,95%	81,52%
Imatge i so	82,14%	83,40%	83,41%	78,25%	71,91%	65,33%	59,54%	57,78%	57,02%	64,29%
Imatge personal	84,69%	87,82%	85,70%	78,28%	72,67%	67,35%	65,12%	52,28%	57,77%	62,73%
Indústries alimentàries	85,51%	82,61%	88,68%	76,47%	64,42%	62,34%	65,54%	71,07%	66,67%	73,58%
Informàtica i comunicacions	87,82%	83,56%	84,51%	75,23%	61,18%	56,99%	50,78%	47,75%	50,09%	54,28%
Instal·lació i manteniment	92,82%	94,20%	91,84%	88,65%	77,32%	74,70%	71,66%	65,40%	68,50%	78,42%
Marítimopesquera	69,70%	77,63%	72,00%	86,84%	78,15%	75,83%	65,00%	64,03%	58,06%	71,14%
Química	88,61%	89,29%	89,97%	84,09%	75,58%	74,65%	68,67%	68,43%	68,24%	71,91%
Sanitat	86,62%	87,34%	88,95%	84,16%	80,32%	78,10%	71,15%	68,40%	67,60%	71,55%
Seguretat i medi ambient	--	--	--	--	--	--	--	--	--	72,73%
Serveis socioculturals i a la comunitat	90,86%	90,44%	91,81%	90,69%	85,79%	82,81%	76,13%	70,38%	71,32%	74,02%
Tèxtil, confecció i pell	66,67%	58,06%	83,33%	58,82%	60,00%	71,43%	66,67%	44,83%	72,22%	54,08%
Transport i manteniment de vehicles	89,73%	92,19%	88,34%	78,36%	68,25%	65,79%	62,91%	54,60%	56,02%	68,23%
Total	86,71%	87,16%	87,51%	81,19%	73,52%	70,46%	67,23%	63,07%	63,18%	68,64%

-- no hi ha cap alumne titulat en un estudi relatiu a aquesta família professional

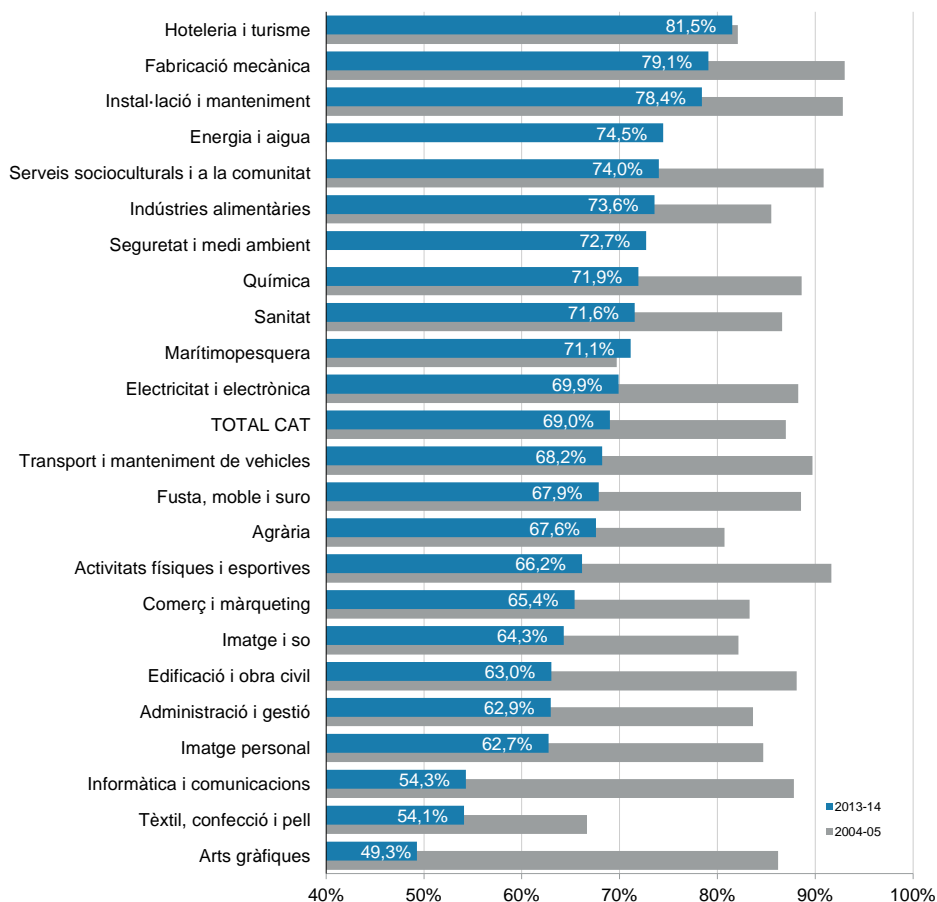
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En comparació amb els nivells d'inserció laboral del curs 2004-05, l'única família on ha augmentat la inserció laboral és a marítimopesquera, què ha passat del 69,7% al 71,1%. A l'altre extrem, entre les famílies on més ha disminuït han estat arts gràfiques (-36,9pp), informàtica i comunicacions (-33,5pp) i activitats físiques i esportives (-25,5pp). Aquesta darrera ressalta per haver passat de la tercera posició en el curs 2004-05, a la quinzena en el curs 2013-14.

Gràfic 27

Catalunya – Taxa d’inserció acumulada fins al 1r any des de la finalització dels estudis per família professional dels estudis finalitzats (%)

Cursos acadèmics 2004-05 i 2013-14



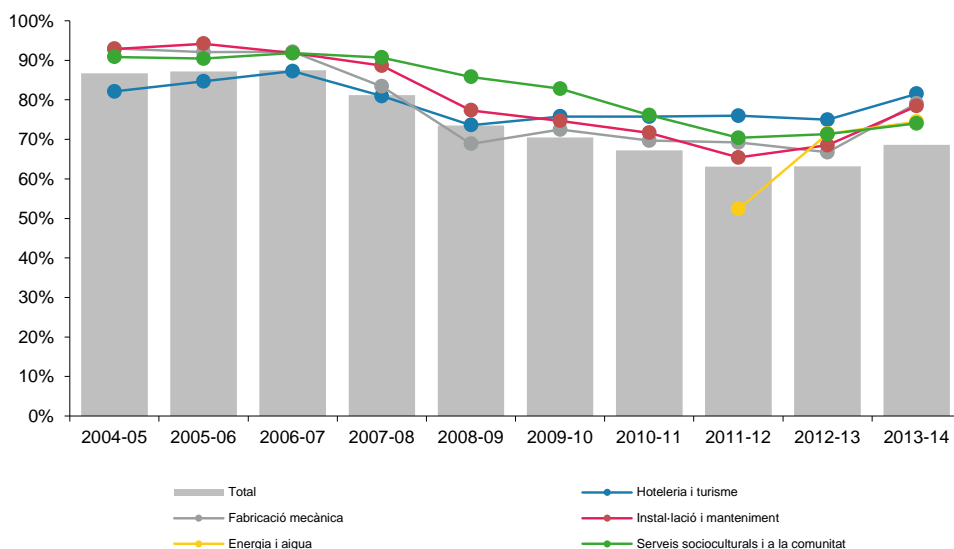
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

El gràfic que segueix mostra l’evolució de les taxes d’inserció acumulada de les cinc famílies professionals amb les taxes més elevades. D’aquest gràfic destacar dos fets. El primer, l’increment d’inserció de la família hoteleria i turisme que des del curs 2011-12 encapçala el rànquing, quan els cursos anteriors era la 3a o 4a. I el segon, en sentit contrari, l’evolució de la família serveis socials i a la comunitat que ha caigut a la cinquena posició quan en els cursos 2007-08 a 2010-11 era la primera en inserció.

Gràfic 28

Catalunya – Taxa d’inserció acumulada fins al 1r any des de la finalització dels estudis de les cinc famílies professionals amb més inserció el curs 2013-14 (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Detallant la informació en funció de la situació laboral dels alumnes titulats del curs 2013-14 i centrant la visió en els ocupats un any després de la finalització dels estudis, es conclou que les famílies amb un percentatge més elevat de participació laboral són fabricació mecànica (el 64%), instal·lació i manteniment (62,1%) i energia i aigua (58,4%). En l’altre extrem, se situa la família arts gràfiques on el percentatge d’ocupats cau fins al 33,3%.

Quant a la família hoteleria i turisme que és la primera en inserció laboral, baixa a la tercera posició quan s’ordenen les famílies en funció del percentatge d’ocupació (56,8%), això significa que assoleix una taxa d’inserció elevada com a conseqüència d’un major percentatge d’alumnes titulats que encara que no estan ocupats al final del període sí que han tingut un contacte amb el món laboral (el 24,8%).

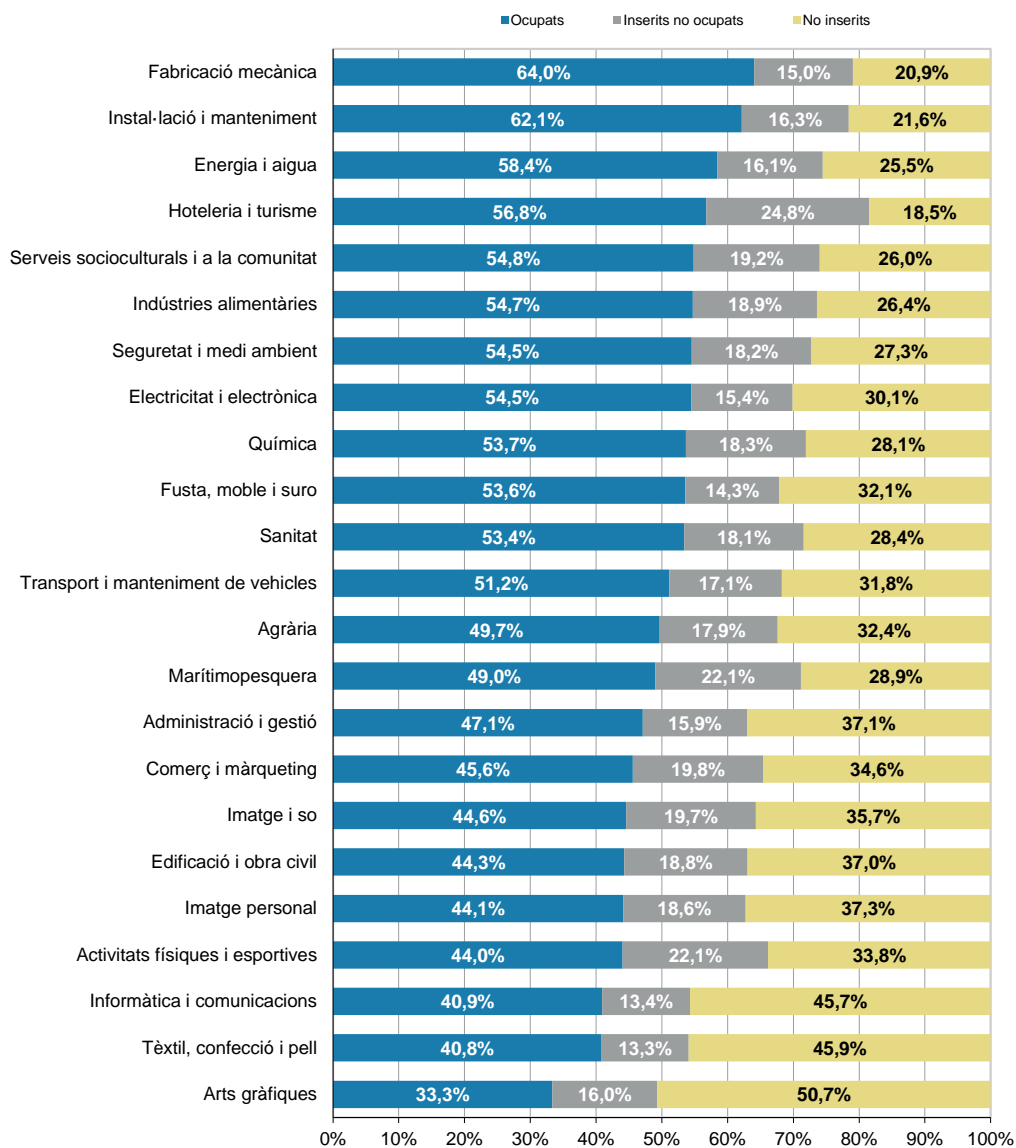
Juntament amb hoteleria i turisme, també ressalten les famílies marítimopesquera i activitats físiques i esportives per ser les que tenen més proporció de titulats que han tingut un contacte laboral però que no estan ocupats al final del període (ambdues al voltant del 22%).

D’altra banda, les famílies professionals amb majors proporcions de titulats no inserits després d’un any de finalitzar els estudis han estat arts gràfiques (el 50,7%) i informàtica i comunicacions (45,7%).

Gràfic 29

Catalunya – Distribució dels alumnes titulats per situació laboral un any després de la finalització i família professional dels estudis finalitzats (%)

Curs acadèmic 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

10. Inserció laboral per territori al que pertany el centre d'estudis

A nivell comarcal, l'Aran presenta la taxa d'inserció acumulada més elevada fins al primer any després de la finalització dels estudis (92,31%), seguida de les comarques del Ripollès (88%), el Pallars Sobirà (86,49%) i la Cerdanya (84,85%). En l'altre extrem, les comarques amb menor nivell d'inserció han estat les Garrigues (45,45%), l'Alt Urgell (46,46%) i el Pallars Jussà (49,02%).

Considerant la taxa de participació laboral al cap d'un any de la finalització dels estudis, sobresurten les comarques del Priorat (65,52%), la Cerdanya (63,64%) i el Gironès (59,81%). Per contra, les que han mostrat taxes més reduïdes han estat les Garrigues (27,27%), l'Alt Urgell (31,50%) i la Conca de Barberà (34,62%).

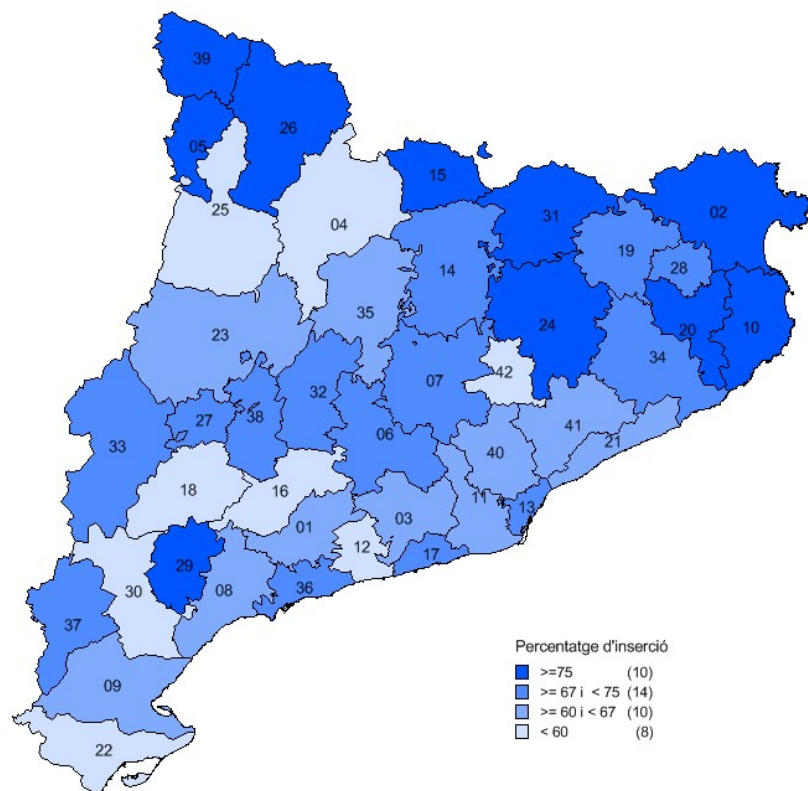
Destacar el cas de l'Aran, que tot i ser el territori amb la major taxa d'inserció acumulada fins al primer any després de la finalització dels estudis, presenta una taxa de participació laboral reduïda al cap d'un any de la finalització (38,46%); això indica que tot i que els titulats entren ràpidament en contacte amb el mercat de treball, aquest contacte no es transforma en una situació estable d'ocupació.

Així mateix, les comarques del Priorat i la Cerdanya, que presenten la cinquena i la quarta taxa d'inserció acumulada més elevades, respectivament, són les dues comarques amb majors taxes de participació laboral al cap d'un any de la finalització dels estudis. És a dir, en aquests dos casos, els titulats han aconseguit una inserció força ràpida i una major estabilitat en l'ocupació en comparació amb la resta de comarques.

Mapa 1

Catalunya – Inserció laboral acumulada fins al 1r any des de la de finalització dels estudis per comarca a la que pertany el centre d'estudis (%)

Curs acadèmic 2013-14



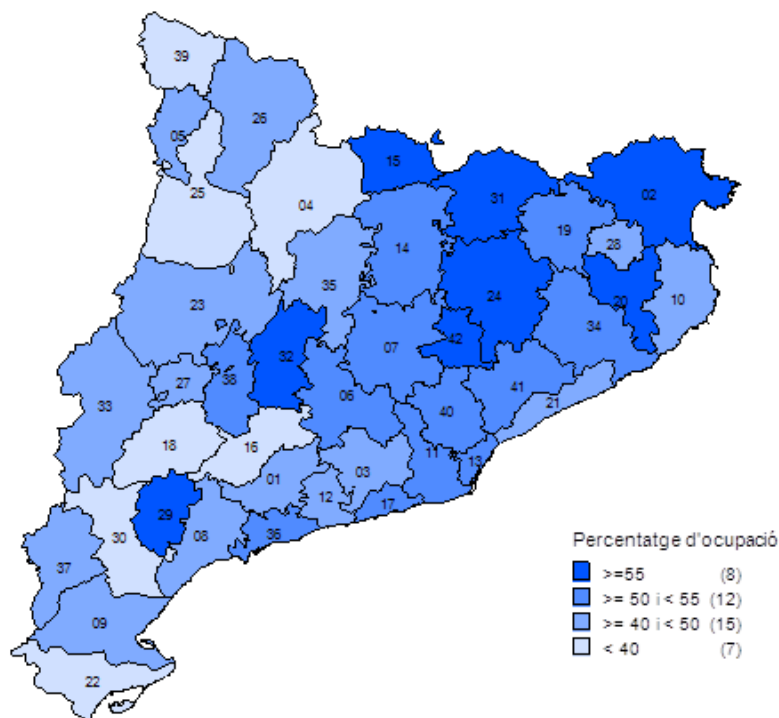
Comarques	Percentatge d'inserció%	Comarques	Percentatge d'inserció%	Comarques	Percentatge d'inserció%
39 Aran	92,31	14 Berguedà	71,43	03 Alt Penedès	65,91
31 Ripollès	88,00	34 Selva	70,86	01 Alt Camp	64,71
26 Pallars Sobirà	86,49	28 Pla de l'Estany	70,53	21 Maresme	64,61
15 Cerdanya	84,85	38 Urgell	70,42	09 Baix Ebre	63,44
29 Priorat	83,87	37 Terra Alta	70,00	35 Solsonès	63,41
05 Alta Ribagorça	80,95	33 Segrià	69,75	23 Noguera	62,64
02 Alt Empordà	80,36	13 Barcelonès	69,19	42 Moianès	58,33
10 Baix Empordà	78,93	06 Anoia	69,10	12 Baix Penedès	57,94
20 Gironès	77,27	17 Garraf	68,70	16 Conca de Barberà	57,69
24 Osona	76,61	27 Pla d'Urgell	67,13	30 Ribera d'Ebre	54,39
19 Garrotxa	74,90	41 Vallès Oriental	66,92	22 Montsià	49,14
07 Bages	73,15	11 Baix Llobregat	66,73	25 Pallars Jussà	49,02
32 Segarra	72,27	08 Baix Camp	66,46	04 Alt Urgell	46,46
36 Tarragonès	72,09	40 Vallès Occidental	66,21	18 Garrigues	45,45

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Mapa 2

Catalunya – Alumnes titulats ocupats un any després de la finalització dels estudis per comarca a la que pertany el centre d'estudis (%)

Curs acadèmic 2013-14



	Percentatge d'ocupació %		Percentatge d'ocupació %		Percentatge d'ocupació %
Comarques		Comarques		Comarques	
29 Priorat	64,52	36 Tarragonès	50,99	28 Pla de l'Estany	45,26
15 Cerdanya	63,64	40 Vallès Occidental	50,82	05 Alta Ribagorça	45,24
20 Gironès	59,81	11 Baix Llobregat	50,67	35 Solsonès	45,12
42 Moianès	58,33	17 Garraf	50,38	12 Baix Penedès	42,99
32 Segarra	57,98	41 Vallès Oriental	50,15	23 Noguera	41,76
24 Osona	57,66	34 Selva	50,12	26 Pallars Sobirà	40,54
02 Alt Empordà	57,50	27 Pla d'Urgell	48,95	37 Terra Alta	40,00
31 Ripollès	56,00	33 Segrià	48,85	30 Ribera d'Ebre	38,60
14 Berguedà	54,76	03 Alt Penedès	48,64	39 Aran	38,46
07 Bages	54,30	10 Baix Empordà	48,35	22 Montsià	37,41
06 Anoia	53,82	01 Alt Camp	48,13	25 Pallars Jussà	37,25
19 Garrotxa	52,67	08 Baix Camp	47,08	16 Conca de Barberà	34,62
38 Urgell	52,11	09 Baix Ebre	46,25	04 Alt Urgell	31,50
13 Barcelonès	51,47	21 Maresme	46,15	18 Garrigues	27,27

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

11. Indicadors d'inserció laboral del temps en l'ocupació

No només és interessant conèixer quant de temps triguen els titulats en tenir un primer contacte amb el mercat laboral sinó també quant de temps es mantenen ocupats. Aquesta informació proporciona una visió més completa de l'anàlisi de la inserció, atès que permet valorar si s'ha produït una inserció real, més o menys estable en el temps, o bé s'ha tractat d'un contacte esporàdic amb el mercat de treball. Així doncs, en aquest apartat s'analitzarà la inserció laboral des de la perspectiva de la durada dels diferents episodis d'ocupació dels titulats.

Considerant el temps mitjà en dies que han estat ocupats els titulats inserits (TOI) de les diferents promocions analitzades, es pot apreciar que pels que es van titular en anys previs a la crisi, l'estada en l'ocupació en el primer any observable se situava entorn dels 250 dies, mentre que arran de la crisi, a partir del curs 2008-09, el temps en l'ocupació en el primer any va caure fins a valors propers als 220 dies.

Taula 16

Catalunya – Temps mitjà (en dies) d'estada en l'ocupació dels alumnes inserits en l'any de seguiment

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Curs acadèmic	en el 1r any	en el 2n any	en el 3r any	en el 4t any	en el 5è any
2004-05	250	285	298	298	300
2005-06	257	286	284	286	296
2006-07	261	272	273	285	292
2007-08	246	258	268	275	285
2008-09	228	252	262	269	279
2009-10	221	243	253	261	279
2010-11	222	245	254	270	
2011-12	220	241	257		
2012-13	217	244			
2013-14	220				

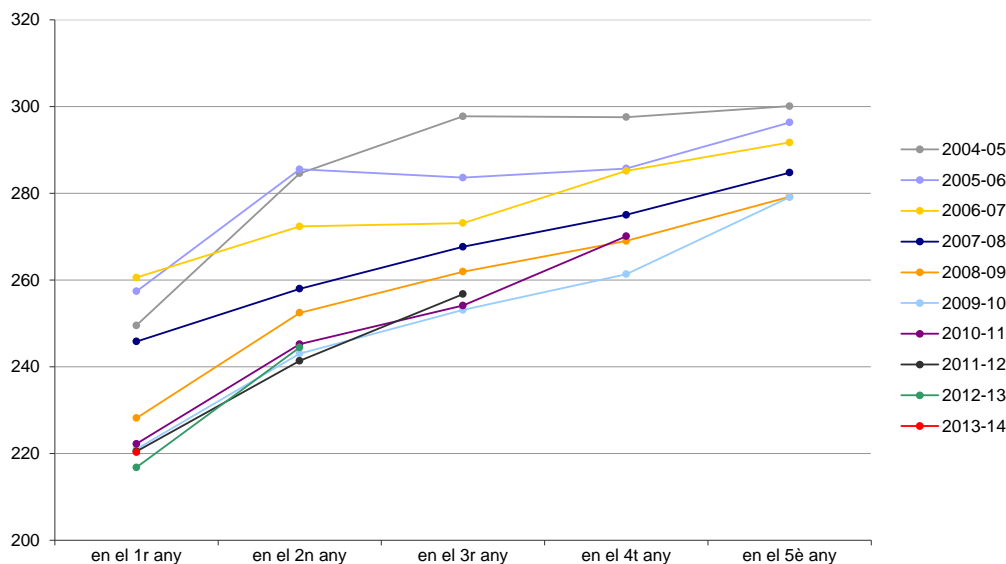
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

En totes les promocions, el temps d'ocupació ha anat augmentant amb els anys de seguiment, de forma que en el cinquè any observable, s'assoleixen els valors més elevats. El temps mitjà d'estada en l'ocupació més elevat correspon a la promoció més antiga, la de 2004-05, els titulats inserits de la qual van estar ocupats una mitjana de 300 dies en el cinquè any després de la finalització dels estudis.

Gràfic 30

Catalunya – Temps mitjà (en dies) d'estada en l'ocupació dels alumnes inserits en l'any de seguiment

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Si en lloc d'analitzar la durada de l'estada en l'ocupació en dies es fa servir la taxa d'estada en l'ocupació dels titulats inserits (TEOI), que mesura el percentatge de temps en l'ocupació dels alumnes inserits en un període de temps d'un any, s'observa que els inserits de la promoció 2013-14 han estat ocupats el 60,4% del temps en el primer any després de la finalització dels estudis. Aquesta proporció queda força per sota de la taxa més elevada en el primer any, assolida per la promoció 2006-07 (71,2%). Destacar també, que la promoció de 2004-05 és la que va registrar taxes d'estada en l'ocupació més elevades, superiors al 80% a partir del tercer any de seguiment.

Taula 17

Catalunya – Taxa d'estada en l'ocupació dels titulats inserits en l'any de seguiment

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Curs acadèmic	en el 1r any	en el 2n any	en el 3r any	en el 4t any	en el 5è any
2004-05	68,36%	77,97%	81,36%	81,51%	82,21%
2005-06	70,52%	78,02%	77,69%	78,28%	81,18%
2006-07	71,20%	74,60%	74,82%	78,12%	79,71%
2007-08	67,33%	70,68%	73,33%	75,15%	78,00%
2008-09	62,51%	69,16%	71,57%	73,68%	76,48%
2009-10	60,55%	66,41%	69,33%	71,60%	76,46%
2010-11	60,73%	67,16%	69,62%	74,00%	
2011-12	60,39%	66,12%	70,34%		
2012-13	59,39%	66,97%			
2013-14	60,35%				

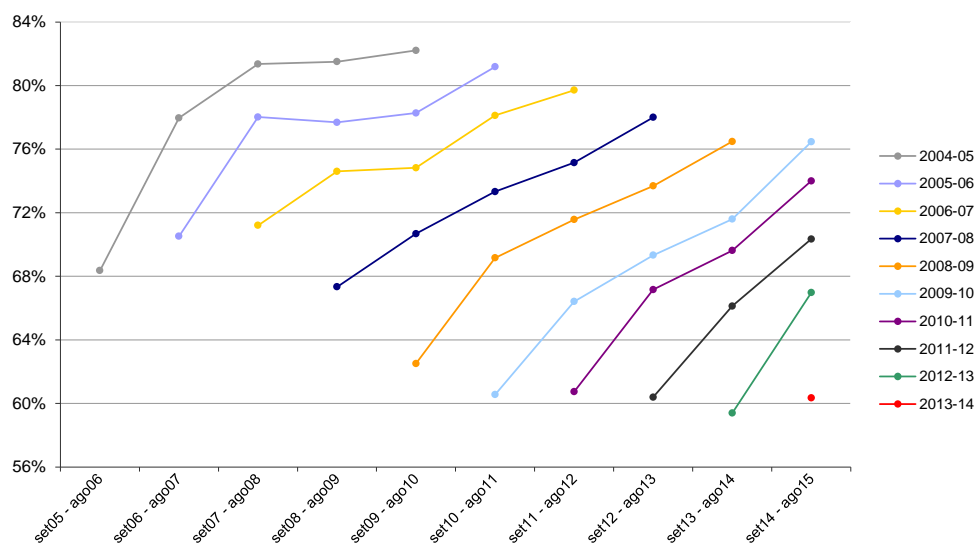
No es mostra la taxa d'estada en l'ocupació dels titulats inserits en el moment de la finalització dels estudis, ja que per a tots els cursos aquesta taxa és del 100%. El percentatge de temps en l'ocupació dels alumnes inserits en un període d'un dia és per a tots el 100%.

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

El gràfic que segueix mostra que les primeres promocions, les prèvies a la crisi, van experimentar les taxes d'estada en l'ocupació més altes en els cinc anys observables, mentre les promocions més recents, parteixen de nivells més baixos, tot i que mostren una trajectòria creixent.

Gràfic 31

Catalunya – Taxa d'estada en l'ocupació dels alumnes titulats inserits (TEOI) per curs acadèmic i període d'observació



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

La taxa acumulada d'estada en l'ocupació mesura el percentatge de temps en l'ocupació dels alumnes inserits en un període de temps transcorregut des de l'inici del període d'anàlisi fins al moment considerat. Per a la promoció 2013-2014, la taxa acumulada d'estada en l'ocupació fins al primer any des de la finalització dels estudis ha estat del 60,5%, valor inferior al que van registrar les promocions titulades prèviament a l'esclat de la crisi (al voltant del 70%).

Taula 18

Catalunya – Taxa acumulada d'estada en l'ocupació dels titulats inserits fins l'any de seguiment

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Curs acadèmic	fins l'any 1	fins l'any 2	fins l'any 3	fins l'any 4	fins l'any 5
2004-05	68,49%	69,71%	71,14%	71,72%	71,95%
2005-06	70,67%	70,78%	70,38%	69,77%	69,89%
2006-07	71,35%	69,30%	67,49%	67,16%	67,29%
2007-08	67,50%	63,65%	62,41%	62,12%	62,38%
2008-09	62,64%	60,04%	59,18%	58,91%	59,21%
2009-10	60,67%	57,36%	55,99%	55,35%	56,03%
2010-11	60,87%	57,45%	55,81%	55,66%	
2011-12	60,50%	56,04%	54,75%		
2012-13	59,52%	56,16%			
2013-14	60,46%				

El moment de la finalització dels estudis està inclòs en el l'any de seguiment "fins l'any 1".

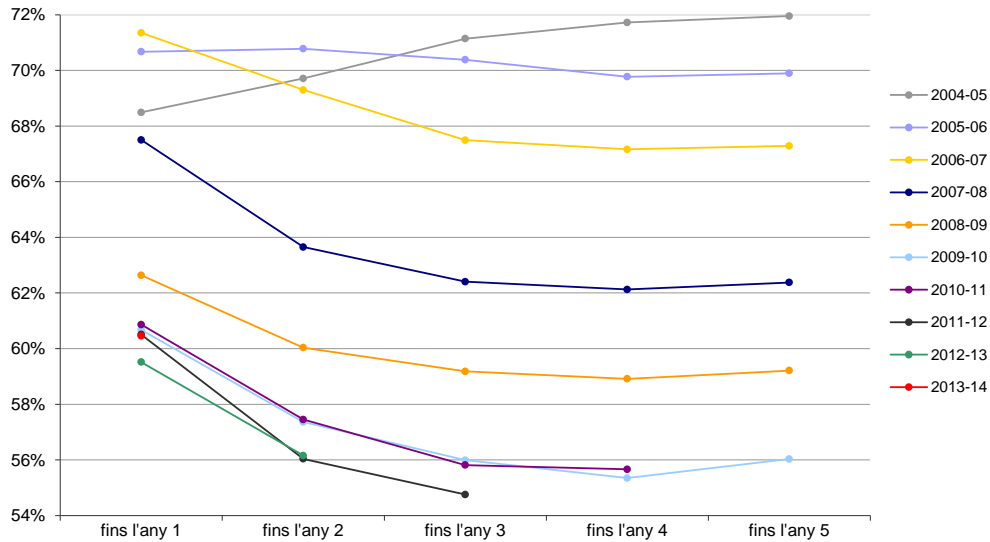
FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

A partir de la promoció de 2006-07, s’observa que la taxa acumulada d’estada en l’ocupació dels inserits presenta una trajectòria decreixent des del valor màxim, que s’assoleix fins al primer any des de la finalització dels estudis, però repunta lleugerament en el cinquè any observable.

Gràfic 32

Catalunya – Taxa acumulada d’estada en l’ocupació dels alumnes titulats inserits (TEOI) per curs acadèmic i període d’observació

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d’Ensenyament, el SEPE i la TGSS

12. Temps estimat d'inserció

En l'apartat anterior s'han obtingut diferents taxes d'inserció (en el moment de finalització, al cap d'un any, al cap de dos, etc.) que han permès especificar el comportament de la taxa acumulada d'inserció per als diferents cursos acadèmics.

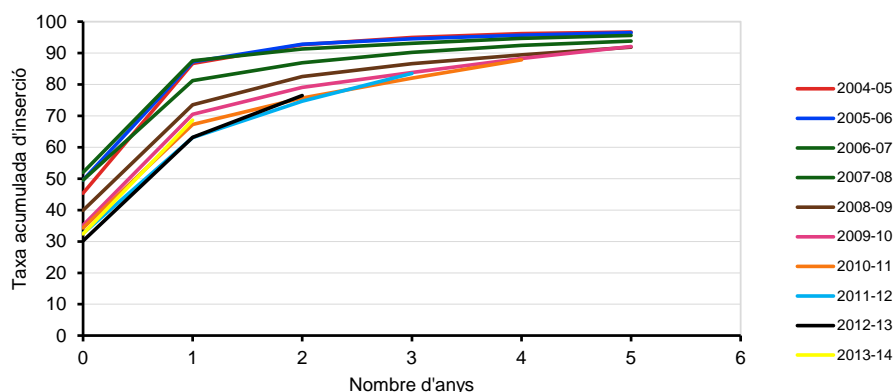
En aquest apartat s'analitzarà el temps que tarda en inserir-se un determinat percentatge de la promoció acadèmica, en concret, s'utilitzarà com a percentatge el valor del 80%. Per als primers cursos acadèmics analitzats aquest és un valor real ja que el nombre d'observacions conté un valor igual o superior a la taxa acumulada d'inserció del 80%. No obstant, quan amb les observacions disponibles no s'assoleix una taxa acumulada d'inserció del 80%, cal fer una estimació del temps previst en que s'assolirà aquest valor.

La representació gràfica del perfil temporal de les taxes acumulades d'inserció per a cadascun dels cursos analitzats es pot veure en la figura següent.

Gràfic 33

Catalunya - Inserció acumulada dels alumnes titulats per curs acadèmic i anys observables posteriors al moment de finalització dels estudis (%)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Vist el perfil temporal que adopten s'ha considerat que pot ajustar-s'hi una funció exponencial del tipus:

$$Y = K + (Y_0 - K) \cdot e^{-\beta t}$$

Sent:

Y: la taxa acumulada d'inserció.

K: el llindar al qual tendeix la taxa acumulada d'inserció quan el temps tendeix a l'infinit. Per tant $K \leq 100$ (taxa acumulada en %).

Y_0 : la taxa d'inserció per a $t=0$. És a dir, se suposa que per a $t=0$ pot haver-hi un nombre d'alumnes que ja es troben inserits (treballen i estudien).

β : el paràmetre que mesura la velocitat d'aproximació al llindar. Com més gran sigui el valor de β més ràpida és l'aproximació de la taxa acumulada d'inserció al llindar.

t: el temps en anys.

En l'apartat relatiu a la metodologia es descriu amb més detall l'ajust de la funció exponencial.

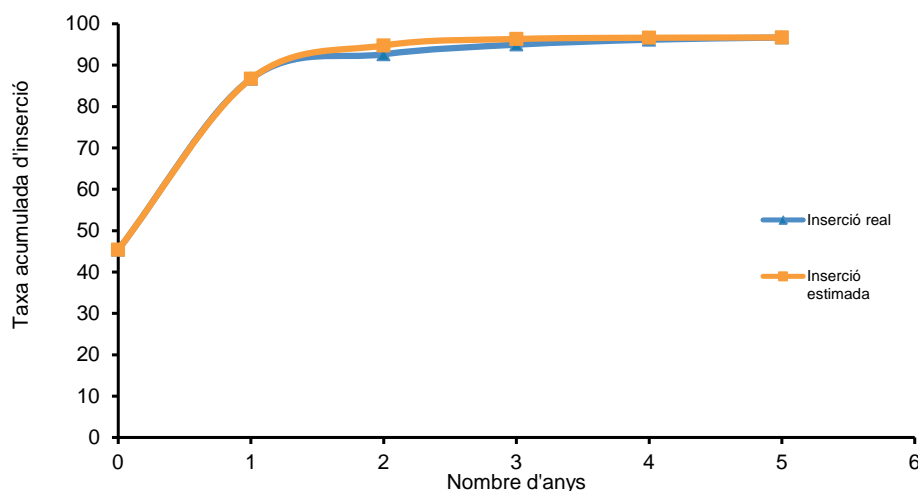
Així, com a exemple, per als cursos acadèmics 2004-05 (la primera promoció) i 2009-10 (l'última per a la qual es disposa de cinc observacions), s'obté l'ajust següent:

Gràfic 34

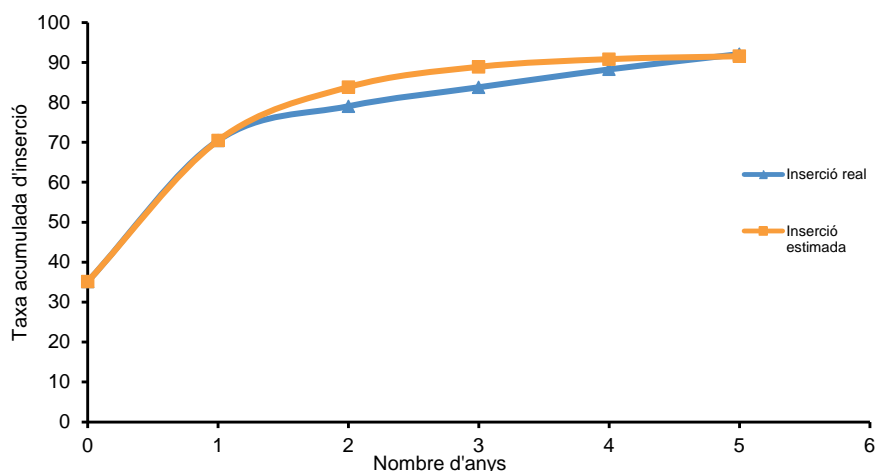
Catalunya – Perfil temporal de la taxa d'inserció

Cursos acadèmics 2004-05 i 2009-10

Curs acadèmic 2004-05



Curs acadèmic 2009-10



FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

A continuació es mostra una taula que inclou els valors de les taxes acumulades d'inserció, tant les reals com les obtingudes a partir de la funció exponencial ajustada, així com el temps necessari (real o estimat) per a la inserció del 80% dels alumnes titulats de la promoció.

A la darrera columna, es pot apreciar que en les primeres promocions aquests valors d'inserció s'assolien abans d'1 any mentre que arran de la crisi el temps es va anar incrementant i va arribar a ser superior als 2 anys en les promocions de 2011-12 i 2012-13.

En l'última promoció, la de 2013-14 aquest temps ha baixat significativament (fins a 1,77 anys).

Taula 19

Catalunya – Estimació del temps d'inserció del 80% dels alumnes (en anys)

Cursos acadèmics 2004-05 a 2013-14

Curs acadèmic		Nombre d'anys						Temps d'inserció del 80% dels alumnes (en anys)
		0	1	2	3	4	5	
2004-05	Inserció real	45,40	86,71	92,63	94,95	96,16	96,68	0,69
	Inserció estimada	45,40	86,71	94,75	96,32	96,63	96,69	
2005-06	Inserció real	49,56	87,16	92,81	94,56	95,70	96,46	0,65
	Inserció estimada	49,56	87,16	94,64	96,13	96,43	96,49	
2006-07	Inserció real	52,00	87,51	91,30	93,12	94,69	95,58	0,61
	Inserció estimada	52,00	87,51	94,36	95,68	95,94	95,99	
2007-08	Inserció real	49,54	81,19	86,87	90,19	92,47	93,79	0,93
	Inserció estimada	49,54	81,19	90,05	92,53	93,23	93,42	
2008-09	Inserció real	39,91	73,52	82,48	86,65	89,42	91,89	1,42
	Inserció estimada	39,91	73,52	85,45	89,68	91,18	91,71	
2009-10	Inserció real	35,16	70,46	79,04	83,78	88,26	92,09	1,60
	Inserció estimada	35,16	70,46	83,83	88,91	90,83	91,56	
2010-11	Inserció real	34,29	67,23	75,71	82,04	87,80	nd	1,96
	Inserció estimada	34,29	67,23	80,34	85,55	87,63	88,45	
2011-12	Inserció real	32,55	63,07	74,66	83,53	nd	nd	2,31
	Inserció estimada	32,55	63,07	77,38	84,08	87,23	88,70	
2012-13	Inserció real	30,22	63,18	76,48	nd	nd	nd	2,23 (*)
	Inserció estimada	30,22	63,18	77,97	84,60	87,58	88,91	
2013-14	Inserció real	32,43	68,64	nd	nd	nd	nd	1,77 (*)
	Inserció estimada	32,43	68,64	82,08	87,06	88,91	89,60	

n.d. dada no disponible, període no observable

(*) Valors estimats

FONT: Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del Departament d'Ensenyament, el SEPE i la TGSS

Així doncs, el temps d'inserció del 80% dels alumnes és inferior a un any per a les quatre primeres promocions observades (les que van de 2004-05 fins a 2007-08); queda per sobre de dos anys en les promocions de 2011-12 i 2012-13; i està entre un i dos anys en les tres promocions que van de 2008-09 a 2010-11 i en la promoció de 2013-14.

13. Metodologia

13.1 Introducció i objectius

El desembre de 2012 el Departament d'Ensenyament i el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya van signar un acord de col·laboració relatiu a l'establiment d'un dispositiu per al coneixement de la inserció laboral dels titulats de formació professional inicial mitjançant l'ús de dades procedents de registres administratius.

L'anàlisi desenvolupada s'ha orientat a determinar, per a cada titulat:

- si es produeix contacte amb el mercat de treball en el període analitzat (un màxim de 5 anys des de la finalització dels estudis),
- en quin moment del període analitzat s'observa el primer contacte, i
- quina és la seva situació laboral al cap d'1, 2, 3, 4 o 5 anys després de la finalització dels estudis i quines són les característiques del primer contacte amb el mercat de treball (tipus de contracte, durada, ...)

Els registres administratius dels quals procedeixen les dades que s'han utilitzat per determinar l'existència d'inserció laboral són tres:

- el registre de titulats per promocions (o cursos acadèmics) de formació professional inicial, facilitat pel Departament d'Ensenyament,
- el d'afiliació a la Seguretat Social, procedent de la Tresoreria General de la Seguretat Social, i
- el registre de la contractació laboral registrada als serveis públics d'ocupació.

Mitjançant aquests registres administratius s'han simulat els contactes laborals dels alumnes des de la finalització dels estudis fins a cinc anys després d'aquest moment.

S'han analitzat deu promocions de titulats (des del curs acadèmic 2004-2005 fins al curs 2013-2014), que s'han seguit durant un màxim de cinc anys després de la finalització dels estudis; el nombre d'anys de seguiment oscil·la entre un per a la darrera promoció estudiada (la del curs 2013-14) i cinc per a les sis primeres (des del curs 2004-2005 fins al 2009-10). Aquesta metodologia permet determinar si el grau d'inserció i les situacions laborals en cadascun dels anys de seguiment presenta diferències entre les promocions estudiades, i si s'observa una evolució a mesura que avança la crisi.

13.2 Definicions i variables de tabulació

13.2.a) Àmbit poblacional de l'estudi

Alumnes titulats: persones que han sol·licitat el títol o certificat corresponent un cop finalitzats els estudis de formació professional inicial a qualsevol centre educatiu de Catalunya. Són la població sobre la qual s'analitza la inserció. Atès que una mateixa persona pot disposar de diverses titulacions en el període considerat, la unitat bàsica d'anàlisi està definida per la combinació *Persona + titulació obtinguda*; per tant, en aquest supòsit, si aquesta persona s'insereix en el mercat de treball comptarà tantes vegades com titulacions hagi sol·licitat.

Alumnes graduats: persones que, segons els centres educatius, han superat els ensenyaments de formació professional inicial amb dret a obtenir el títol o certificat corresponent.

Curs acadèmic: s'ha definit com el període de temps comprès entre l'1 de setembre d'un any i el 31 d'agost de l'any següent.

Cohort d'un curs acadèmic: alumnes titulats que han finalitzat els estudis al llarg d'aquell curs.

13.2.b) Indicadors d'inserció

Inserció laboral: es considera que hi ha inserció laboral en un interval de temps quan s'observa l'existència d'ocupació en algun moment d'aquest interval perquè es localitza un contacte laboral. El primer contacte detectat determina el moment al qual s'imputa la inserció.

Inserció acumulada: quantifica la inserció laboral d'alumnes titulats des de la finalització dels estudis fins al moment que s'estigui considerant.

Taxa d'inserció: és un indicador que ens informa del percentatge de persones titulades inserides en relació amb el total d'alumnes titulats de la promoció. En són sinònimes les expressions grau d'inserció i nivell d'inserció.

Taxa d'inserció acumulada (TIA): comptabilitza el percentatge de titulats inserits durant el període de temps transcorregut des de l'inici del període d'anàlisi fins al moment considerat.

Taxa de participació laboral (TPL): comptabilitza el percentatge de titulats que estan ocupats en un moment concret del temps.

La *Taxa d'inserció acumulada (TIA)* i la *Taxa de participació laboral (TPL)* en el dia de la finalització dels estudis (moment zero) són coincidents.

Temps mitjà d'estada en l'ocupació: es defineix com la mitjana de temps, en dies naturals, que els alumnes titulats estan ocupats en un període de temps.

Si el període de temps és anual; parlem del *Temps mitjà d'estada en l'ocupació (TO)* i si va des de la finalització dels estudis fins al moment considerat parlem del *Temps mitjà acumulat d'estada en l'ocupació (TO acum)*.

Aquestes dues mesures també es poden obtenir pel conjunt dels alumnes titulats inserits; així doncs:

Temps mitjà d'estada en l'ocupació dels alumnes titulats inserits (TOI): es defineix com la mitjana del temps, en dies naturals, que els alumnes titulats inserits estan ocupats en un període de temps d'un any.

Temps mitjà acumulat d'estada en l'ocupació dels alumnes titulats inserits (TOI acum.): es defineix com la mitjana del temps, en dies naturals, que els alumnes titulats inserits estan ocupats en un període de temps transcorregut des de l'inici del període d'anàlisi fins al moment considerat.

La *Taxa d'estada en l'ocupació*: mesura el percentatge del temps en l'ocupació dels alumnes titulats en un període de temps.

Si el període de temps és anual, parlem de la *Taxa d'estada en l'ocupació (TEO)* i si va des de la finalització dels estudis fins al moment considerat parlem de la *Taxa acumulada d'estada en l'ocupació (TEO acum)*

Aquestes dues mesures també es poden obtenir pel conjunt dels alumnes titulats inserits, així doncs:

La *Taxa d'estada en l'ocupació dels alumnes titulats inserits (TEOI)* mesura el percentatge del temps en l'ocupació dels alumnes inserits en un període de temps d'un any.

La *Taxa acumulada d'estada en l'ocupació dels alumnes titulats inserits (TEOI acum.)* mesura el percentatge del temps en l'ocupació dels alumnes inserits en un període de temps transcorregut des de l'inici del període d'anàlisi fins al moment considerat.

Aquests indicadors segueixen les especificacions que han treballat conjuntament, l'Observatori d'Empresa i Ocupació del Departament d'Empresa i Ocupació i l'Institut d'Avaluació de Polítiques Públiques, Ivàlua, elaborant el document *Especificació d'un sistema d'indicadors per mesurar la inserció laboral* amb l'objectiu de definir uns indicadors que permetin mesurar la inserció en el mercat de treball, tant a nivell individual com d'un col·lectiu determinat. [Enllaç al document](#)

Temps estimat d'inserció: és el temps, en nombre d'anys, que s'estima triga a inserir-se un determinat percentatge de la promoció acadèmica. En aquest estudi el percentatge d'inserció sobre el qual es fan les estimacions és del 80%.

13.2.c) Àmbit temporal d'anàlisi o període observable

Període observable: és el període de temps en què se segueix cada titulat després de la finalització dels estudis. Hi distingim varis subperíodes:

- Moment de finalització dels estudis.
- Període anual, es fa el seguiment de l'alumne en períodes d'un any consecutius des de la finalització dels estudis
- Període quinquennal observable, comptat a partir de la data de finalització dels estudis. El seguiment en aquest període quinquennal es fa al cap d'1, 2, 3, 4 o 5 anys, a comptar a partir de la finalització dels estudis. Per a les promocions més recents el temps transcorregut condiciona el nombre d'anys observables.

Inserció a la finalització dels estudis i un any després: és la inserció que s'observa en els períodes inicials o més propers al moment de la finalització dels estudis. S'ha fet un èmfasi especial en aquesta anàlisi, atès que ens dóna una idea de la velocitat de la inserció. Cal tenir en compte que no es discriminen els casos en què la persona ja treballava abans d'acabar la seva formació i, per tant, computen tant els supòsits en què les persones efectivament s'han ocupat a la finalització dels estudis com aquells que ja tenien una ocupació prèvia.

13.2.d) Variables de tabulació

- Personals:
 - *Sexe* de la persona titulada.
 - *Edat* de la persona titulada en acabar els estudis.
- Formatives:
 - *Cicle formatiu* (o grau dels estudis): grau mitjà i grau superior.
 - *Família professional*: hi ha 26 famílies professionals regulades normativament, dues de les quals no s'han implantat a Catalunya (Arts i artesanies; Vidre i ceràmica). De les 24 que s'imparteixen, per a 1 encara no hi ha cap promoció de titulats per als cursos acadèmics analitzats (Indústries extractives) i dues són de recent implantació (Energia i aigua i Seguretat i medi ambient respectivament als cursos 2011-12 i 2013-14). Cal tenir en compte que en l'anàlisi duta a terme conviuen, a més, dos plans d'estudis (regulats per la LOGSE (Llei orgànica general del sistema educatiu, derogada l'any 2006) i per la LOE (Llei orgànica d'educació)).
- Territorials:
 - *Territori del centre*: comarca on està ubicat el centre.
- Temporals:
 - *Curs acadèmic*: des de 2004-2005 fins a 2013-14.
 - *Anys observables*: 1, 2, 3, 4 i 5 anys després de la finalització dels estudis.
- Laborals:
 - *Inserció laboral*: inserit / no inserit.
 - *Primera inserció laboral*: prèvia / nova. La primera inserció laboral prèvia, és la relació laboral que està vigent el dia de la finalització dels estudis. N'és sinònima l'expressió preexistent. En canvi, la primera inserció laboral nova, fa referència a una primera relació laboral que s'inicia amb posterioritat a la finalització dels estudis.
 - *Situació laboral* (en els períodes anuals de seguiment): ocupats, inserits no ocupats i no inserits.
 - *Tipus de relació laboral*: la relació és per compte propi o per compte aliè.
 - *Modalitat contractual*: tipus de contracte indefinit o temporal.
 - *Modalitat de la jornada*: temps complet / temps parcial.
 - *Durada de la relació laboral*: temps estimat que dura el contacte en dies.
 - *Ocupació*: ocupació laboral del contracte laboral segons classificació CCO-2011.
 - *Activitat econòmica*: activitat econòmica segons la classificació CCAE-2009.

13.3 Metodologia i processos

Com ja s'ha comentat anteriorment, s'ha analitzat la inserció laboral dels titulats en formació professional inicial a qualsevol centre educatiu de Catalunya de deu promocions, des del curs acadèmic 2004-2005 fins al curs 2013-14, que s'han seguit durant un màxim de cinc anys des de la finalització dels estudis.

13.3.a) Mesura de la inserció laboral

La mesura de la inserció proporciona informació rellevant sobre el flux d'inserció inicial (a la finalització dels estudis i fins a un any després d'aquest moment) i sobre el perfil temporal de la inserció (que s'estén fins a un màxim de 5 anys).

Com també s'ha comentat anteriorment, mitjançant els registres administratius d'afiliació a la Seguretat Social, procedent de la Tresoreria General de la Seguretat Social, i el registre de la contractació laboral registrada als serveis públics d'ocupació s'han simulat els contactes laborals dels alumnes des de la finalització dels estudis fins a cinc anys després d'aquest moment.

El procés de simulació consisteix en seleccionar els Contractes laborals i estimar per cadascun d'ells la seva durada segons la informació del propi contracte o si n'hi ha, dels registres d'Afiliació a la Seguretat Social que estiguin associats a aquest contracte.

Amb la resta d'Afiliacions a la Seguretat Social que no hagin intervingut en el procés anterior i relacionades amb l'alumne es defineixen la resta de contactes laborals per cada alumne.

Aquesta simulació ens permet conèixer/observar dia a dia la situació respecte al mercat de treball de cada alumne i determinar els intervals de temps que està ocupat.

No es podrà detectar la inserció de relacions laborals que no siguin fruit de contractació laboral ni tampoc no s'acullin al sistema d'afiliació a la Seguretat Social. Tampoc no es detecta la inserció que es produeix fora de Catalunya o a l'estranger, atès que els registres que s'utilitzen per mesurar-la estan referits bàsicament a l'àmbit de Catalunya.

El moment al qual s'imputa la inserció determina en quin dels períodes es comptabilitza (en el moment de finalització dels estudis o durant el 1r, 2n, 3r, 4t o 5è any de després). Els resultats, però, s'ofereixen sempre de manera acumulada, és a dir, sumant a cadascun dels períodes estudiats la inserció produïda fins al període immediatament anterior, comptada des de la data de graduació.

Per a la inserció laboral s'analitza la informació per sexe, edat, cicle formatiu, famílies professionals i territori, així com informació del tipus de relació laboral, modalitat contractual i de la jornada, durada de la relació, ocupació i activitat econòmica del contacte.

13.3.b) Seguiment de la situació laboral al llarg del temps

Com s'ha comentat en l'apartat anterior, la simulació dels contactes laborals ens permet conèixer/observar dia a dia la situació respecte al mercat de treball de cada alumne, per aquest fet ens permet abordar l'anàlisi de la situació laboral al cap d'1, 2, 3, 4 o 5 anys.

S'han discriminat tres situacions laborals possibles en els talls de seguiment (dues per als titulats inserits i una per als que no):

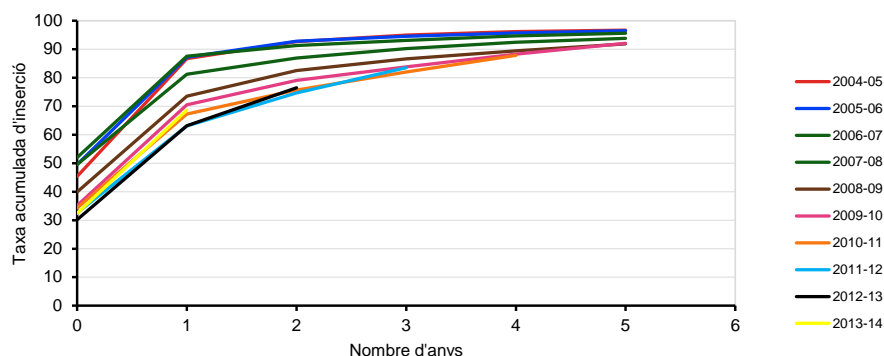
- Ocupat (en el moment observat està treballant; és a dir, té un contacte laboral vigent); aquesta situació, que és la que ens aproxima al concepte d'estabilitat, és la que s'analitza més àmpliament en l'informe.
- Inserir no ocupat (s'havia inserit amb anterioritat, però quan es fa el seguiment no està treballant; és a dir, en el moment observat no té cap contacte laboral vigent, però n'ha tingut amb anterioritat).
- No inserit (no se li ha observat cap contacte amb el mercat de treball).

Per a aquestes tres situacions s'analitza la informació per sexe, edat, cicle formatiu, famílies professionals i territori, com també la informació del total d'alumnes titulats.

13.3.c) Càlcul del temps estimat d'inserció

En cada edició anual de nova informació d'inserció, per al darrer curs acadèmic analitzat només es coneixen dues observacions de la taxa d'inserció acumulada: la del moment de finalització dels estudis i la d'un any després d'aquest moment. S'ha considerat d'interès obtenir un valor estimat, a partir d'aquestes dues observacions, del temps que trigarà a inserir-se un percentatge d'aquesta promoció. S'ha utilitzat com a percentatge el 80%. Per tant, l'estimació calculada es refereix al temps que trigarà a inserir-se el 80% dels alumnes titulats de la promoció.

En la figura següent es reflecteixen les taxes d'inserció acumulada (TIA) per a totes les promocions analitzades (des de 2004-2005 fins a 2013-14):



Vist el perfil que adopten les taxes d'inserció acumulada, s'ha ajustat una funció del tipus exponencial següent:

$$Y = K + (Y_0 - K) \cdot e^{-\beta t}$$

Sent:

Y: la taxa d'inserció acumulada.

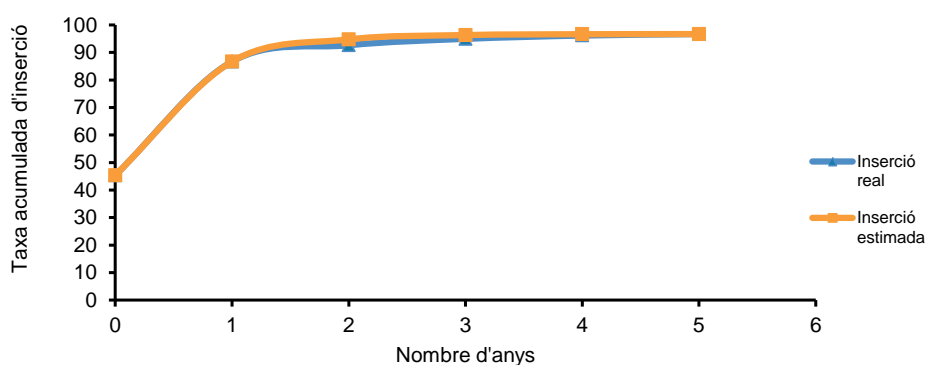
K: el llindar al qual tendeix la taxa acumulada d'inserció quan el temps tendeix a l'infinit. Per tant, $K \leq 100$ (taxa acumulada en %).

Y_0 : la taxa d'inserció per a $t=0$, que suposa que per a $t=0$ pot haver-hi un nombre d'alumnes que ja es troben inserits (treballen i estudien).

β : el paràmetre que mesura la velocitat d'aproximació al llindar. Com més gran sigui el valor de β més ràpida és l'aproximació de la taxa d'inserció acumulada al llindar.

t: el temps en anys.

Així, per al curs acadèmic 2004-2005 s'obté l'aproximació següent:



S'han obtingut els valors de K, Y_0 i β per a totes les promocions analitzades. Per això, s'ha fet passar la funció exponencial per a dos dels punts observats i s'ha assajat el valor de K per tal d'aconseguir una aproximació ajustada entre les observacions reals de les taxes d'inserció acumulada i els valors obtinguts amb la funció ajustada.

En els cursos acadèmics de 2004-05 a 2011-12 la taxa d'inserció acumulada corresponent al 80% de la promoció es troba entre dos valors observats. Per tant, l'aproximació ens permet obtenir el valor d'interpolació entre els dos valors observats. No obstant, quan s'elaborin els informes anuals només es podria fer d'aquesta manera si ja s'hagués assolit la taxa d'inserció amb les dues primeres observacions conegudes. Si no és així –això és el que ha passat amb els cursos 2012-13 i 2013-14 caldrà aleshores obtenir el valor estimatiu a partir d'aquestes dues primeres observacions.

En aquest cas, s'obté la funció exponencial que passa per les dues primeres observacions i s'utilitza un valor de K a partir del comportament d'aquest valor en els cursos acadèmics anteriors i del valor de les dues observacions conegudes en el darrer curs.

13.3.d) Provisionalitat de les dades

Atès que només s'estudien les persones que han sol·licitat el corresponent títol d'FPI una vegada finalitzada la formació, en cada nova edició de l'anàlisi s'inclouran a cada cohort o promoció de titulats les noves sol·licituds, encara que corresponguin a promocions anteriors a la darrera analitzada. Això fa que les dades tinguin la consideració de provisionals fins al moment en què s'han completat cinc anys de seguiment, perquè s'ha convingut que transcorreguts cinc anys ja no es recalcularan els resultats encara que hi hagi noves sol·licituds de titulats.